ШЭНЭ ГУРИМААР ТАБИГДАЊАН ТҮСЭБ

-эй Центральна Комитетын Пленумэй тогтоолнууд ...ээ ажахын продуктнуудые ...э хэрэгые шэнэ гуримаар сэблэдэг болохо гэһэн зааварнуудтаа һуури эзэлнэ. Түсэбшэнэ гуримай ёһоор, республикэ, область, хизаар бүхэндэ ажахын продуктнуудые гүтушааха талаар даабаритэ. Тиимэ даабари манай республика абаба.

...ад ороной колхоз, совхоз 1965 онд 75 мянган тонно ...удаадахи табан жэлнүүдтэ ...эндэ 90 мянган тонно таааха болоо. Мүн мал ажаодуктнуудые тушааха тогтой түсэб баталагдаа. Зүгөөр ...түсэб жэлһөэ жэлдэ ехэ боо байха юм, Жэмээлхэдэ, ...ндо мяха тушааха түсэб 40 тонно, 1966 онд 42 мянгано, тиигээд 1970 онд 53 тонно болохо. Нимэ, жэлэлэ дээшээ боложо байха ...г, нооһо, үндэгэ тушааха ...тогтоогдобо. Энэ жэлдэ республик колхоз, совхозуул 102 тонно, 1966 онд 105 тиихэдэ 1970 онд 130 тонно һу тушааха. Хэрбээ ...лэ 44 мянган центнер нооһэндэ оруулагдаха һаа, ...ндо 58 мянган центнер ...лаха. Мүнөө жэлдэ 20 ...н үндэгэн тушаагдаха һаа, ...жэлэй эсэстэ 32 миллион ...лаха.

...тонуудһаа харахада, хүдөө ... продуктнуудые гүрэнэ ...а даабарита түсэбүүд бүрин ...гэ боломорр, мэнэй хүдөө ... мүнөөнэй байдалда, мүн ...йнь хүгжэлтэдэ түүрэн гаа...байна. Манай республикын ...ажахын гол һэлбэринь мал ...йһан ушарһаа эндэ һалбашадаа бүри түргөөр хүгжэ...тай, тиимэһээ тэрэнэй продуктые үйлэдбэрилгэ ехээр ...гэ болоно. Эгээл эндэ ушал ажалай продуктнуудые ...а түсэбүүд хараална. Гүрэ...лоод ажахы бүхэнэй аша ...араада абаһан иимэ түсэ...лхоз, совхоз бүхэн дүүргө...лөө тэмсэхэдээ, экономиче...а урматай болоо. Эндээгээр ажахы бүхэнэй олзо ехэтэй болохо эрхэ байдал бии болоно.

Партийн областной комитет, республикын Министрнүүдэй Совет гүрэнэй хүдөө ажахын продуктнуудые тушааха даабарита түсэбүүдые һаяхан аймаг бүхэнэй хүргөө. Нигэхын урда тээ партийна, совет органууд, түсэблэлгын зургаануud, үйлэдбэрийн управлениинүүд ямар аймаг хэды шэнээн продуктнуудые тушаахаб гэжэ тодоруулхын тула, мүн аймаг бүхэнэй онсо илгаа, арга боломжонуудые хүсэд дүүрэн хараадаа абахын тула тон ехэ хүдэлмэри хэһэн байна. Тиигээд республикын зургаануудай хараалһан даабаринуud аймагай хүдэлмэриилэгшэдэй дурадхаһан дурадхалнуудтай олонхи ушарнуудта алдагдүй таарадаг байгаа. Энэ ушар хадаа аймагайшье, республикыншье организацинуудай, тэдэнэй хүдэлмэриилэгшэдэй харюусалгын тон ехэ болоһые, тэдэнэй ушар хэрэг һайнаар, партийна ёһоор шидхэхые ороолдог болоһые гэршэлнө.

Мүнөө хүдөө ажахын продуктнуудые тушааха түсэб зохёолгын шэнэ ye эхилбэ. Байгша оной июлиин 1 болотор колхоз, совхоз бүхэнэй гүрэнэй зүгһөө үгтэһэн даабарита түсэбүүд хүргэглэхэ ёһотой юм. Энэ хадаа айхабтар шухала, тон харюусалгатай хүдэлмэри мүн. Юуб гэхэдэ, Центральна Комитедэй мартын Пленум болбол энээнһээ хойшо гүрэнэй түсэбые ондоо болгохо хэншье эрхэгүй, өнэ түсэбые дүүргэнгүй байха ушар гэжэ үгы болохо ёһотой гэжэ тусхайлан зааһан. Энэ хадаа хэрбээ хүдөө ажахын продуктнуудые тушааха түсэб табиха үгэ али нэгэн алдуу хэгдөө һаа, тэрэнэй хойшолонгынь хүндэ байха, колхоз, совхозуудта ехэ хохидол үзүүлжэ болохо гэһэн удхатай. Колхоз, совхозуудта даабарита түсэб тодоруулхадаа өөрынгөө һачалаар даабари тогтоохо, тэдэнэй ажахын онсо илгаже хараада абахагүй гэхэ мэтын ушарнуud яабшье гаргаглаха ёһогүй. Даабарита түсэбүүд бүхы талаараа эрдэм ухаанай ёһоор, экономическа тоологлын үндэһөөр баримталагдаһан, тиихэдэ ажахы бүхэн мүнөө ямар шэглэлтэй үйлэдбэриилэй байнаб, хожомоо ямар шэглэлтэй болохоб гэжэ, мүн мүнөө хэды шэнээн продуктнуудые абанаб, удаадахи жэлнүүдтэ хэды абадаг болохоб гэһэн болоогоор үндэһэлэгдэһэн байха ёһотой.

«Ондо ондоо арга боломжотой ороной колхоз, совхозуудые адлирхуу экономическа хүгжэлтын эрхэ байдалтай болгохын тула гүрэнэй үмэнэһөө хэрэглэгдэдэг бүхы арга зэбсэгүүд хэрэглэгдэхэ ёһотой»—гэжэ КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленум онсо тэмдэглээ һэн. Тиимэ ушарһаа колхоз, совхозуудта түсэб хүргэхэдөө, тус бүхэндэнь ондо ондоогоор хандаха, тус бүхэнэйнь илгаае тон нариинаар хаража үзэхэ ушартай болоно. Жэмээлхэдэ, Сэлэнгын аймагай «Эрдэм» колхоз болоод Карл Марксын нэрэмжэтэ артелиие абаад үзэе. Газар эдлэлынь, ажахынь шэглэл эдэ колхозуудай адлирхуушье һаа, хоорондоо экономическа талаараа ехэ илгаатай. «Эрдэм» колхоз үйлэдбэриингөө талаар гээгдэнги байгаад, олзо багатай, экономическа галаараа бирагүй байхадань, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз шадаатай, алишье талаараа хүгжэнги ажахытай байна. Энэ ушарһаань Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо тон ехэ даабари үгөөд, нүгөөдэдэнь багахан түсэб үгөө һаа гү, али адлил хадаа адли түсэбтэй байхат гэхэ болоо һаа, эдэ хоёр ажахынууд экономическа хүгжэлтынгөө талаар адли бөшэ байдалда орохо болоно. Нимэ болохоолоороо, колхозуудай мүнөөнэйнь байдал харалсахаһаа гадна, урагшанхи ябадалыень хараадаа абаха хэрэгтэй.

Аймаг бүхэндэ шэнэ түсэбүүдые хүргэхэ хүдэлмэриин үедэ партийна, совет, хүдөө ажахын органууд нилээд дүй дүршэлтэй болоо, бэшэ бэшэ республика, областнуудай хэжэ байһан хүдэлмэриһөө һүргаал абалсан. Шэнэ түсэбүүдые табиха түсхай гурим зохёоһон байна. Энэ гуримай ёһоор, газарай шанар, һуулэй хадэн жэлдэ туйлагдаһан үйлэдбэрийн хэмжээн, ажахы бүхэнэй мүнөөнэйнь, баһа ерэдүйнь маргэжэл, нютаг бүхэнэй онсо илгаа, техническа база, хүн зонойнь тоо хараада абтана. Мүн баһа ажахынууд географическа талаараа хаана һуунаб, гол харгы замһаа, продуктнуудаа худалдаха газарһаа хэр холоб гэхэ мэтын олон ушарнууд харалсагдана. Эдэ бүгэдые тон зүбөөр, бүхы талаһаань мэдэжэ түсэб тодоруулха гээшэ хүнгэхэн хэрэг бэшэ. Гүрэндэ тушаагдаха продуктнуудай хэмжээе шадаал һаа алдуу эндүүгүйгөөр тодоруулхын тула тогтууритай условно тэмдэгүүдые абахада нилээд туһатай гэжэ мэдэрэгдэбэ. Энэ тогтууритай условно тэмдэгүүдынь гэхэдэ, тарилгын газарай условно гектар, мүн мал ажалай, газар таряалангай ашаг олзын хэмжээе тодоруулха условно тэжээлэй единиц болоно. Нимэ условно тэжээлэй единицэ болгон мяхан, һүн, нооһон, үндэгэн тоологдоно.

Урдань алибаа түсэбүүдые дүүргэхэдээ хэды сэнтэй, ямар шанартай продукци үйлэдэгдэнэб, хэр ехэ гарза гаранаб гэжэ юрэдөө хараада абталагдүй байгаа. Түсэб дүүрээд һаа болоо гэжэ тоологдодог һэн. Мүнөө нимэ ябадал байжа огто болохогүй. Энэ ушарһаа шэнэ түсэбүүдые табихадаа тусгаар ороолдолго гаргаха шухала. Эгээл нимэ бодомжогойгоор КПСС-эй обком, республикын Министрнүүдэй Совет, жэшээлхэдэ, Кабанскын аймагта таряа тушааха түсэб багаар тогтооһон байгаа. Энэ аймагай ажахынууд нёдондоһоо хойшо гахай, галуу үдхэхэ шэглэлтэй боложо эхилһэн. Тиимэ хадаа эдэ ажахынуудта комбинированнэ тэжээл тон ехэ хэрэгтэй болодог болоо. Энэ-нииень хараалаа абажа, КПСС-эй обком, Министрнүүдэй Совет Кабанскын аймагта таряа тушааха талаар багахан түсэб тогтоогоо. Гэхэтэй хамта, баһа Баргажанай аймагта ехэ бэшэ түсэб үгтэһэн байна. Энэ хадаа ондоо боломжотойгоор тогтоогдоо. Баргажанай аймаг эгэл холын аймаг болоно. Тэндэ мал ажал түргөөр ургажа байна. Тиимэ болохоолоороо, хэрбээ Баргажанһаа таряа гүрэндэ тушаагаад, гүрэнһөө комбинированнэ тэжээл абаха болоо һаа, ехэ гарзатай болоно. Тэндэ ургуулагдаһан таряае малдаа эдюулээд, мяха, һү, нооһо ехээр абадаг болоо һаа, экономическа талаараа нилээд ашатай болоно бүүу. Нимэл ёһоор колхоз, совхозуудта түсэб хүргэхэдөө тус тус бүхэнэйнь онсо байдалые хараадаа абаха шухала.

Эдэ бүгэдые хэлэһэнэй һүүлдэ колхоз, совхозуудта даабарита түсэб хүргэхэ гээшэ топ хүндэ, орёо зорилго болоно. Энэ ушарһаа партийн райкомуудай, аймагай Советтүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй, үйлэдбэрийн управленинүүдэй үүргэ зорилгонь тон ехэ болоно. Мухар-Шэбэрэй, Зэдын, Хориин болон бусад райкомууд ажахынуудта хүргэгдэхэ даабарита түсэбүүдые тодоруулха хүдэлмэридэ олон мэргэжэлтэдые, экономистнуудые, дүршэлтэй хүдэлмэриилэгшэдые, мүн колхознигууд болон совхозой хүдэлмэриншэдые ургаһөөр хандуулна. Энэнь тон зүб. Нимэл ёһоор алдуу эндүү гаргаха ябадал холодуулагдажа болохо. Мүнөө республикын зургаануудһаа олон харюусалгатай хүдэлмэриилэгшэд, эрдэмтэд, мэргэжэлтэд хүдөө гараба. Тэдэ хадаа нютагай хүдэлмэриилэгшэдтэ шэнэ түсэб зохёолгоонь туһалха уялгатай юм. Бии байһан бүхы хүсэлэ, мүн республикаһаа ерэһэн мэргэжэлтэдые һайнаар хэрэглэхэ, тэдэнэй дүй дүршэл, эрдэм ухаае хүсэдөөр абахы гээшэ партийн райкомуудай тон шухала зорилго.

Гүрэндэ хүдөө ажахын продуктнуудые тушааха түсэбүүд хэр зүбөөр тодоруулагданаб, тэрэнһээ ажахы бүхэнэй саашахи хүгжэлтэнь ехээр дулдыдаха байна. Эдэ түсэбүүд колхоз, совхозуудай экономическа талаараа олзо ехэтэй болохо эшэ үндэһэн мүн. Гэбшье эдэ түсэбүүдэй табигдаһанай удаа колхоз, совхоз бүхэн абаһан даабаринуудаа дүүргэхэ тодорхой хэмжээнүүдые хараалха ушартай. Тиигээд эдэ хэмжээнүүдые хүсэндэнь хүргэхэ хэрэгтэ бүхы колхознигуудые, совхозой хүдэлмэриншэдые эдсүүлхэ шухала. Мүнөө хэгдэжэ байһан түсэблэлгын хүдэлмэриһөө бүхы партийна, совет, хүдөө ажахын органуудай эгээл харюусалгатай шалгалтаяа бариха саг эхилнэ.

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

62-дохи жэлэй гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советдэй, Министрнүүдэй Советдэй орган

№ 149 (10826) | 1965 оной июнин 26, суббота | Сэн 2 мүнгэн

...ДЭЭРЭ: Түнхэнэй аймаг нэрэмжэтэ колхоздо ...убгэд С. Г. Мордонов, ...анов гэгшэд хонидой ...шалха сарай бэлдэжэ, ...орёо барижа, ехэ туһа ...

...ОРОКИНОЙ фото.

УНЖАГАЙРЊААР ОЛЗОЁО АЛДАХАНЬ

Хориин аймагай Үдын совхоздо хонидой нооһо хайшалалга унжагайрна. Хайшалалгын агрегадууд дүүрэн хүсэндөө хүдэлгэгдэнэгүй

Түс совхозойхин хонидойнгоо нооһо хайшалжа захалһаар арба гаран хоножо байна. Тэд энэ ye соо совхозой алишье отделенидэ хайшалалгын агрегадууд булта һайнаар хүдэлжэ эхилээ гэхын аргагүй.

Али саг эргэ, хонидой нооһон хөөрөөгүй байгаад, энээндээ ехэ яаранагүй гээшэ гү гэһэн асуудал гаранха.

Тиимэшье бэшэл ха. Хонидой нооһо хайшалжа эхилхэ саг үни тулаа. Мүн Үдын голло энэ хабар, зүндаа хугэ бороо мүртэй ороогүй, ехэ халуун байжа, хонидой нооһоншье яһала хөөрөөнтөө. Гадна эдэ шанга халуун үдэрнүүдтэ «үбэлэй нэхы дэгэлһээ» һалаагүй хонидынь ёһоор болшонэгүй, халуудажа зобоно ха юм. Тэрэнэлэн нооһо хайшалалгын хүдэлмэрине түргэн дүүргээгүй һаа, иигээл үбһэ тэжээл бэлэтхэхэ халуун ажал хабсаржа, бэрхэтэй ye тохёолдохол. Нэгэ үгөөр хэлэбэл, нооһо хайшалалгые унжагайруулха, гэдэргэ татаха үлдэһэн байхагүй.

Гэтэр Үдын совхозойхид аяар 10 гаран хоног соо бухы 34 мянган хонидойнгоо ороёдоол 8 мянганайнь нооһо абаа.

Баруун-Хасуургын болшээри дээрэ үлдэй аалма халуун соо ябаа һаатнай, ушөө нооһоёо абхуулаагүй хэдэн һүрэг хонид бөөн бөөнөөрөө сугларшоод, бэс бэедээ хашасалдажа хургашанхай, уухилалдан байхал.

— Энэ халуунда хонидной нооһотоёо ехэл зобожо ябана даа. Наранай заал шараадхихада, «нэхы дэгэлдээ» халуудаад, хонид бэлшэхээ болишоно. Эдэ удэрнүүдтэ хонид хүсэ шадалаа татажа, нооһоёошье гээжэ байна. Хэзээ нооһыень абажа амаруулха зонбиби, мэдэхэ юумагүй,— гэжэ 4-дохи отделениин ахалагша хонишон Жамьян Аюшеев хэлэнэ.

— Энээнһөө урагша нэгэ отарын хонидые ехэдээл һаа, удэр соо гү, али удэр хахад соо хайшалжа дүүргэгшэ нэмди. Мүнөө нэгэ отараяа 3—4 удэр соо хайшалаабди гэжэ мунхина, юумэшье хорооногүй,—гэд саашань тэрэ нэмэнэ.

Тэрэнэй нигэжэ гомдохоньшье бурууб эшэ. Үбэлэй хүйтэн, хабарай хагсууда хонидойнгоо хүсэ шадал муудулхагүйн тула унан нөтэржэ ябаад, зарим харюусалгагүй хүнүүдһээ боложо, мүнөө хүхэ ногоон дээрэ хонидоо тураажа байхадань ехэ хүндэ байна бшуу.

Эндэхи нооһо хайшалалгын пунктда ерэхэдэ, бүхы 33 машинканууудай дурбэ-табиниинь эзэгүй. баханада улгөөтэй байна. Хайшалагшадаар хөөрэлдэхэдэ, гансашье мүнөө бэшэ, удэр бүри шахуу 4—5 машинкань эзэгүй мишн байдаг хэ.

— Удэрэй үтэ байһан энэ үедэ агрегадай ажалые хоёр хэлэнэ эмхидхээ һаа, хэды ехэ бүтээлтэй байха бэлэй. Тиигэхэнээ байлагай, бүхы машинканууудашье бүтыень хүдэлгэжэ шаданагүй. Энэ янзаараа хүдэлбөл, август гэратаршье хонидойнгоо нооһо абажа туургэхэмнай бэрхэтэй,—гэжэ хонишон Ж. Д. Аюшеев хэлэнэ.

Совхозой 2-дохи отделенидэшье нооһо хайшалалга бүтээсэтэйгөөр ябана гэхэ баһал аргагүй. Эндэ арба гаран хоног соо мишл 700 хонидой нооһон абтаа. Бухы 18 машинканууудай ороёдоол 12-ынь хүдэлөө нэрэтэй болоно. Тэдэньшье өөдэтэй газар хорооногүй. Хэрыт даа. Июнийн 22—23-най удэр ороёдоол 100 гаран хонид хайшалагдаа гэхэ гү, али хүн бүхэн мишл 6 хонидой нооһо абаа. Энэмнай даншье ахиб гээшэ ааб даа. Шадамар хүн гар хайшааршье удэрэй 15—20 хонидой нооһо һулахан хайшалжархихал. Тэд энэнь оньһон машина ха юм.

— Хайшалагшадаар хүдэлхэ хүн үгы. Ядахадаа һургуулийн багахан ухибуудые табиһамнай, тэдэнние һургуулийнь дуудажа абашоо. Юушье хэлэ ороёоо олоногүйбди,—гэжэ зоотехник А. Манжаханов хэлэнэ.

Үнэндөө, ажалайнь түлөөһые зүбөөр үгөөд, хүн зонто һайса ойлгуулаад байгаа һаань, гэрэй аэзэн эхэнэрнүүд, хүдэлмэриин наһанһаа гараһан хугшэдшье нэгэ хэлэн хоног соо хонидой нооһо абалсахаяа арсахагүй байгаа ёһотой. Юундэшьеб энэхиг тиимэ юумэ хэнэгүй. Нооһо хайшалалсыт гэжэ нэгэн-хоёр хүндэ хандаһаниинь арсаа. Тэд совхозой бухы тосхонуудай гэрэй аэзэн эхэнэрнүүд, убгэд, хугшэд булта арсахагүйл байһан байха.

— Түсэбэйнгөө ёһоор, июлийн 5-да бухы хонидойнгоо нооһо абажа туургэхэ зэргэтэйбди. Энэмнай бүтэхээ болибо,—гэжэ нухэр Манжаханов дуугарна.

Совхозой түбтэ эмхилхэгдэһэн хайшалалгын агрегадта удын 1 час багта хүрэжэ ерэхэдэ хон-жэн. Гансал нооһо тушаажа абалаг сарайн үүдэндэ хайшалагшад, хонишод обоорно, нооһоёо тушаажа үгэхэ тоо бүридхэлшые хүлеэнэд. Эгээл час болохо багаар үнөөхи тоо бүридхэлшөнь ерэхэдээ: «Сарайминай нооһоор дүүрэшоо, хэдэ газар үгы» гэнэ. Энэ мэгэр нобшоржо, тэд 2 час үлүүтэйдэ хайшалалгын машинканууд хүдэлөө нөрэтэй боложо захалаа. Тиигэбэшье бухы 19 машинканууудай ороёдоо 14-нинь хүдэлнэ. Иигэжэ байхалаа, юун ехэ бүтээсэ түйлахаб даа. Гайхалгүй. Эндэхи хүн бүхэн үдэрэй 10 хониной нооһо арайхан гэжэ абана. Гадна хэн хайшалагшын үдэрэй хэды хониной нооһо абаһан, хэды шэнээнине туршаһаниинь мэдэхын аргагүй. Ямаршье мүрысөөн байхагүй, дайшалхы хуудаһаншье гаргаданагүй. Хонидой нооһоной хэр зэргэ шанартайгаар, гээлтэ хоролтогүйгөөр абтажа байһанине хинан шалгаха, хараха хүн байхагүй. Партийна, комсомолой организацинууд юундэ өнэ шухала хүдэлмэриин хажуу талада байна гээшэб? Партийно-гүрэнэй хиналтада туһалха постшье гажа үгы.

Ц-Д. ДЫМБРЫЛОВ.

Хориин аймаг.

НАБША НАМАА—
—ВИТАМИНТАЙ ТЭЖЭЭЛ
ТАН ТАНИГДАНХАЙ

...гү, али хабар эртүүр ма...й ехэ хонидой отаранууда...гуй тэндэ нарай нүүрьгадай ...зандаа хатаашаһан хуһа, ...набшаһа намаа амтархан ...ыень хараһан байха.

...ой набшаһаар мал тэжээ...рда ороолдохогүй. Тэдэнние ...аг гэһэнэй хэрэггүй,— ...ажахынуудта набшаһата ...дэхэ хүдэлмэрине тодорг...

...руу. Хаһа сагтань һай...ь абаһан модоной набша...йһа тэжээлдэ нилээд ехэ ...одог, илангаад нарай мал...й витамин ехэгэй бшуу. ...е эгээл мүнөө үедэ, үйһ...эхилхэһээ урда, хүн зон, ...хлөө байһан сагта, тиимэ тэжээл зүндөө бэлдэгдэхэ байна ха юм.

Тиимэһээ манай совхозой хонишод, малшад жэлбээ жэлдэ набшаһата тэжээл ехээр бэлэдхэдэг. Нёдондо хамата 5 мянга гаран центнер хуһа, уляаһанай набшаһа нороон зандань сабшажа матаагаа һэн. Түрүү хонишод Василий Морозов, Николай Попков гэгшэдэй отаранууд бүхэли үбэлдөө, хабарта хүрьгалтаа витамин ехэтэй тэжээл һайна алюулээ, энэнэй ашаар хүн... талханай зүйлшье алмаа. Тэдэ... зүүн ехэ хонин бүриһөө 100—102 хурьга түлжүүлжэ, тус бүриннь 20—22 килограмм шэгнуурлэйгээр эхилэнь һалгаагаа. Ажахыла бухыдоо хүн ехэ хонин бүриһөө 83 хурьгад абтаа. Эндэ амжалтада набшаһата тэжээл ехээр бэлэдхэнэймнай тэжээл зүндөө бэлдэгдэхэ байна ха юм.

Тиимэһээ манай совхозой хонишод, малшад жэлбээ жэлдэ набшаһата тэжээл ехээр бэлэдхэдэг. Нёдондо хамата 5 мянга гаран центнер хуһа, уляаһанай набшаһа нороон зандань сабшажа матаагаа һэн. Түрүү хонишод Василий Морозов, Николай Попков гэгшэдэй отаранууд бүхэли үбэлдөө, хабарта хүрьгалтаа витамин ехэтэй тэжээл һайна алюулээ, энэнэй ашаар хүн... талханай зүйлшье алмаа. Тэдэ... зүүн ехэ хонин бүриһөө 100—102 хурьга түлжүүлжэ, тус бүриннь 20—22 килограмм шэгнуурлэйгээр эхилэнь һалгаагаа. Ажахыла бухыдоо хүн ехэ хонин бүриһөө 83 хурьгад абтаа. Эндэ амжалтада набшаһата тэжээл ехээр бэлэдхэнэймнай

—АЙМАГ СООГОО ТҮРҮҮЛЭН—

...ай совхозой 2-дохи отделени Кабанскын аймаг доторо ...н, набшаһата тэжээл бэлэдхэжэ захалаа. Һүүлэй мэдээ...0 гаран центнер набша намаа суглуулагдаад, малай үбэл...тэзарта хатаагдажа байна.

...хүдэлмэриндэ 6 морь тэргэ, 30 гаран хүн хабаадана. Тэ...й олонхинь һургуулийн үхибүүд.

...познай бухыдөө 1200 центнер набшаһата тэжээл бэлэд...тсэбөө үбһэ хуряалгын эхилтэр дүүргэхэ зорилготой.

Е. МОРОЗОВА,
Байгалай совхозой түсэблэгшэ-экономист.

...й ПРЕЗИДЕНТ ТЕПЛОХОДТО ҺУУЖА, ЭРХҮҮГЭЙ ДАЛАЙ СООГУУР ТАМАРБА

... июнийн 24. (ТАСС). ...рьтэ айлшалжа байһан ...й президент, Югославийн ...нуудай союзай генеральна секретарь Иосип Броз Тито, ...ханган Йованка Броз, ...ин делегацийн гэ...гшэдэр удэшэлэн тэ... Эрхүү бусажа ерээ. Верховно Советэй Пре... Түүрүүлэгшэ, КПСС-...й Президиумай гэ...шүүн А. И. Микоян, Братск аяншалхалань югослав айлшадые удэшэһэн Эрхүүгэй областийн хүтэлбэриилэгшэд мүн лэ энэ самолёдоор бусажа ерэһэн байна.

Аэропортһоо автомашинануудай колонно Эрхүүгэй далайн Лисиха гэжэ пристаньлэ сахэ ерээ. Энэ саб сагаан үнгэтэй «Ракета» үһан дээрэ хэлбэлзэн байба.

Ой моторр бүрхөөгдэһэн үнэр эрьеые зүбшан, теплоход түргэнөөр шуумайн тамарба. Далай километрэй зайда турган ябадалта «Ракета» ороёдоол 45 минутын турша соо тамараа.

«Ракета» пристаньдэ ережэ зогсоно. Тэндэһээ автомашинануud гоё һайхан газараар гараһан харгыгаар «Байгал» санатори тээшэ ошоо. Югослав айлшад эндэ хоноод, һур жабхалдта нууртай үгөөдэр саашадаа танилсаха юм.

Долоон жэлэй түрүүшүүл

НЭГЭ ҺАРААР УРИДШАЛБА

Хахад жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэжэ шулуу нүүрһэшэдэй оролдолго гаргаһанинь һайн үрэ дүн харуулба. Июнийн 22-то шулуу нүүрһэ малтаха 1965 оной түрүүшын хахадай түсэб дүүргэгдээ.

Нээмэл аргаар шулуу малтадаг нухэр Шубинай участок эрхимлэжэ ябаһаар. Тэдэнэр хахад жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь нэгэ һараар уридшалан дүүргэһэн юм. Иигэжэ тэдэнэр даабариһаа гадуур 31.800 тонно шулуу нүүрһэ малтан абаа. Энэ һара соо июлийн түсэбөөр ажаллаһан тус участогайхид нарын туршада 31.000 тонно шулуу нүүрһэ малтажа, июлийн түсэб 40 хоногоор уридшалан дүүргэбэ.

Д. ЧИРКОВ,
Галуута-Нуурай шахтоуправленийн түсэблэлгын һаһагай даагша.

ГАЗАР ДЭЛХЭЙН ОРОНУУДТА

Таба һарын туршада түсэбһөө гадуур 67 мянган тухэригэй продукци Эхэ орондоо бэлэглэһэн манай заводой коллектив эршэмтэй шангаар ажаллана. Энээнэй ашаар приборнуудые ондоо гүрэнүүдтэ эльгээхэ хахад жэлэй түсэб болзорһоо холо урид дүүргэгдээ. Аха дүү бүхы социалис оронуудта, мүн Финляндиа, Греци, Чили, Гана, Турци болон бусад. бүхыдөө 28 оронуудта заводой продукци эльгээгдэнэ.

Заводой коллектив ондоо гүрэнүүдэй захилаар продукци бүтээжэ. 3-дахи кварталайнгаа түсэбөөр ажаллажа эхилээ.

А. ЖУРАВЛЕВ,
«Теплоприбор» заводой түсэблэлгын һаһагай начальник.

Жэлэй түсэб дүүргэгдээ

БЭШҮҮР. (Телефоноор абтаба). Дзержинскийн нэрэмжэтэ совхозой шубуушад гүрэндэ үндэгэ худалдаха жэлэйнгээ түсэбые июниин 21-дэ дүүргэбэ. Гүрэнэй бэлэдхэлгын пунктда 250 мянган үндэгэн тушаагдаа. Жэлэй дүүргэгэр эндэхи шубуушад үшөө 10 мянган үндэгэ худалдаха юм.

Шубуушад Ирина Новокрещенова, Надежда Гонзакова гэгшэд илангаяа һайнаар хүдэлнэд. Эдэнэр харуулжа байһан бүлэг тахяануудһаа үдэргөө 1000—1300 үндэгэ суглуулна. Тиин эндэхи шубуушад жэлэй эхинһээ хойшо захяа бүриһөө 96 үндэгэ абаа.

П. БОБРОВ.

Баргажанай леспромхозой түрүүшүүл: Г. Липанов, Т. Карачаева, А. Плеханова гэгшэд. Эдэнэр үдэрһөө үдэртэ, һараһаа һарада түсэбөө үлүүлэн дүүргэнэ.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Иосип Броз Тито, А. И. Микоян гидро-барилгашадта айлшалба

БРАТСК. июнийн 24. (ТАСС). Югославийн Социалис Федеративна Республикын президент, Югославийн Коммунистнуудай союзай генеральна секретарь Иосип Броз Тито, Йованка Броз, Югославийн партийна, гүрэнэй ажал ябуулагшад Братскда — Сибириин эдэлэ хусанэй нинсэлдэ хүрэһэн байна. СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ, КПСС-эй ЦК-гай Президиумэй тэшүүн А. И. Микоян, Иосип Броз Титые үдэшэжэ ябалсаһан совет тусхай тушаалта хүнүүд тэлэнэртэй хамта ябалсаа.

Братска далай—бүмбэрсэг дэлхэй дэлэрэхи тон ехэ хэмэл сөөрэм болоно гэжэ мэдэхэдээ, айлшад ехээр һонирхоо. Проектээр хараалагдаһан тэмдэгүүдтэ хүрэтэр дүүргэгдэхэдээ, энэ далай 170 миллиард кубометр ус хатай болохо юм.

Машинна эзэл соо арбан зургаан шухал агрегадуудые айлшад ехээр һонирхон хараа. Эдэ агрегадуud гуша миллиард шахуу киловатт-час электрын эдшэ хусэ мүнөө гаргаад байнхай.

Электростанциие хараһанайнгаа һүүлээр, Братска ГЭС-эй хүндэтэ айлшадай дэбтэртэ Иосип Броз Тито А. И. Микоян хөёр тэмдэглэлнүүдые хэһэн байна.

Иранһаа ерэһэн айлшад Ураалаар аяншална

СВЕРДЛОВСК. июнийн 24. (ТАСС). СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй, Советскэ правительствын урялаар Советскэ Союзда аяншалжа байһан шахиншах Мохаммед Реза Пехлеви, шахиниа Фарах Пехлеви мүнөөдэр Свердловск ерээ.

Өөртэйнь суг ябалсаһан Иранай болон советскэ гүрэнэй ажал ябуулагшад шахиншахтай хамта Свердловск ерэлээ.

Совет арадта аха дүүгэй баясхалан

Урда-Вьетнамай Национальна сулөөрэлгын фронтын президиумэй туруулагша Нгуен Хыу Тхо нухэд Л. И. Брежневтэ, А. И. Микоян болон А. Н. Косыгинда телеграмма эльгээгээ. Мэдуулгын, мүн Америкын эзэрхэг туримхэй империалистнуудта, тэдэнэй зарсанартань эсэргүүсэн, Урда-Вьетнамые сулөөлхын тулөө, эхэ ороной амгалан ёһоор нөгэдуулгэ тээшэ дабшахын тулөө Урда-Вьетнамай арадай хажэ байһан унэн зүб тэмсэлые эдэбхитэйгээр дэмжэһэнэйнь тулөө Советскэ Союзай Коммунис партида, Советскэ правительствада, Советскэ Союзай аха дүү арадта телеграмма соогоо унэн зурхэнэй баясхалан тэрэ хүргэһэн байна.

Урда-Вьетнамдахи эзэрхэг туримхэй дайе шангадхажа, авиаци болон флодойнгоо сэрэгэй ябуулганууdые Хойто-Вьетнам тээшэ далгэрүүлэгдэжэ байһан Америкын империалистнуудай угаа аюултай һаналшагланууdые гаргажа, ябуулганууdые хэжэ байһан оршон байдал мүнөө үедэ биднэдэ тохёолдоод байна. Иигэжэ Америкын империалистнууд Урда-Вьетнамда зайлашагүй дилдахэ ябадалһаа өөрынгөө аршалха һэдэлгэ гаргана гээд телеграмма соо хэлгдэнхэй.

Урда-Вьетнамай Национальна сулөөрэлгын фронтын зүб зүйтэй хараа бодол 1965 оной мартын 22-то хэһэн мэдуулгэ соонь найруулан хэлэгдэһэн байгаа. Энэ хараа бодолыемнай дэмжэжэ, Таанадай, Советскэ Союзай парти, правительствын һаяхан хэһэн мэдуулгэ СССР Урда-Вьетнам хөёрөй хоорондохи аха дүүгэй дайшалхы холбоо барисаанай таһаршагүй байдгые, һанал нэгэдэлгыень үшөө дахин харуулхаһаа гадна, угаа ехэ зоригжол, хэжэ байһан унэн зүб патриотическа тэмсэлнай хүсэд илалтаар дүүрэхэ гэһэн этигэл найдабари Урда-Вьетнамай арадта туруулнэ.

Советскэ Союзай ба таргалиг арадай алдарта ульгэр жэшээлээр Урда-Вьетнамай арад ходоод, урданьшье, мүнөөшье ехээр баясадаг, революционно үзэл сурталыень хэдэрэшэгүйгөөр баримталан ябадаг. Эрхэ сулөө тээшэ бухы дэлхэйн ажалшадта зэм нэжэ үгэһэн Октябриин иладта туугдэр революцие совет арад агуучуха Ленинай сасан мэргэн хүтэлбэрөөр хэһэн байна.

(ТАСС).

ОЛОНОЙ НЮДЭН ХУРСАА

Партийно-гүрэнэй хиналтын хүүдаһан № 6(20)

ШАНАРТАЙ ЮУМЭН ШАНДААҺАТАЙ

МОСКВА, ЛЕНИНГРАД хотонуудай 38 предприятинууд үйлдбэрилһэн продукциингаа шанар эрид һайжаруулха, тэрэнэ бахи, ута наһатай байхаар бүтээдэг болохэ гэһэн үүсхэл гаргажа, угаа ехэ удха шанартай худалдуулаа һэмнай. Тэрэ үүсхэл үргэнөөр дэмжэгдэ, олон предприятинууд эна худалдуулалда эдэбхитэйгээр оролцоо. Манай партийн ЦК, Советскэ правительство эрхим шанарай тулөө далгарһэн ехэ тэмсэлые һайшааха зуураа, үйлдбэрилэгдэһэн продукциин шанар улам һайжаруулхэ хэрэгтэ нарин нягта хиналта табихыень партийно-гүрэнэй хиналтын органуудта даалгаһан байна.

Республикын нисэлэй Советскэ районой предприятинууд айлай ажаһуудала хэрэглэдэг хэрэгсэлнэ эхилээд, орёо оньһон приборнуудые, сонхын шэл, электродвигатель, кран хүрэтэр бүтээн гаргадаг байна. Тиимэһээ эна хэрэг дээрэ үргэн нинтын хиналта тогтоогошьегүйдэ аргагүй ха юм даа.

Дээдэ органуудай заабаринуудые хүсэндэнь хүргэхэ зорилгоор ойрын үедэ ямар худалмэри хэхэ, ямар асуудала гол анхаралаа хандуулха байһанда тодорхойлхын тулада партийно-гүрэнэй хиналтада туһалха бүлэгүүдэй туруулэгшэнэрэй зүблөө комитедэй дэргэдэ ашцель һарада үнгэргөө һэмди. Тэрэнэй һүүлээр шанар һайжаруулхын тулөө тэмсэлдэ ардайминай хинашад бүрилцье эдэбхитэйгээр оролцоо бэлэй.

Кировэй нарэмжэтэ заводой үйлдбэрилһэн продукци һүрхэй һайн шанартай байдагүй һэн. Эд хэрэглэгшэдэ гомдолшье ородог байгаа. Голодоһо ехээр гаргадаг-һаань боложо, хэһэн амһартануудайнь сорт ходо доогуур сэгналтадэ ородог һэн. Энэнэй ушар шалтагаан хаанаһаа үнгитайб, хэн гэмтэйб гэжэ эдирхэйлхэ шухала болоо. Хиналтада туһалха бүлэгэй гишүүд заводойнгоо мэргэжэлтэдые хажуудаа абаад, шалгалта хэжэ оробо. Амһартада шажан гүйлгэхэдэ ородог шухаг зайнууд хайша хэрэгээр хадгалагдадаг байба. Техническэ хиналтын таһагаархин хэгдэһэн зүйлнуудые операци операцыярнь тушаан абадаг заншалгүй байшоо. Гадна ТЭЦ-эй эна заводто зайн гал бага жэгдээр үзэдэгүйһоонь боложо, электропеэшэнгуудэй температурын хубилжа байдагые эдирүүлбэ.

Эдэ дутагдалнуудые заводой хүтэлбэрилэгшэд өөһдөө ойлгожо, эдирүүлжэ шадаха байгаа гү? Эрхэ бэшэ! Теэд тэдэнэй эна хэрэгтэ анхаралаа ёһоор табидаггүйһөө иимэ таарамжагүй юумэн ушаржа, үйлдбэрилһэн продукциинь шанар муудана, голодоһоо ехээр гарана ха юм. Арадай хинагшадай дурадхалаар мунөө заводой дирекци дутуу дундануудаа зайсуулха хүсэлтэйгөөр хэмжээ абажа байһан үетэй.

Улаан-Удын судна заһабарилгын заводой партийно-гүрэнэй хиналтада туһалха бүлэөөрхин ехэ юумэ бүтээжэ байдаг, эрхим шанартай продукци гаргахын тулөө эршэмтэйгээр тэмсэдэг. Үйлдбэрилэгдэһэн зүйлнуудэй шанар шалгажа байха үедөө арадай хинагшад баржа заһабарилха үедэ голодоһо гаргаһан олон ушарнуудые эдирүүлбэ. Эндэ түмэр гаргалга тон шанар муутайгаар хэгдэһэн байгаа. Эндэхи бүлэгэй гишүүдэй, районой хиналтын комитедэй эриктын ёһоор энэ голодоһон сум усадхэгдэһэн зэргэтэй. Иимэ баримтануud урданьшье эндэ үзэгдэг байһан. Тэдээнние дахин хуулхын тулада ехэ хэмжээнэй мунга гаргашалха, гарза гайда ороха баатай болодог һэн. Теэд тэрэнэй тулөө хэншье харюусадагүй бэлэй.

Һүүдэ хэгдэһэн эна шалгалтын дүнгөөр заводой дирекци техническэ хиналтын туһатай урда шанга эриктэ табижа, тусхай захиралта абаха ушартай болоо. Голодоһо гаргаха ябадалай үсөөрбэшье һаань, арадай хинагшад энэ худалмэреэ зааншье һуладханагүй. Байгша оной ашельда иимэ шалгалта дахин хээ. Тиихэдэнь заводой техническэ хиналтын таһагай голодоһо эдирхэйлһэн актнуud бухгалтериде үргэдэг, гэмтэ нюурнуудта гаргашынь тулдуулдаг болоо.

Шанар шалгажа байхадаа, арадай хинагшад материалнуудай гаргашын бүридхэлэй хайша хэрэгээр хэгдэдэгые мүн тодоруулба. Голодоһоёо дахин заһахадань гаргашалагдаһан барилгын материалнууд тусхайлан бүридхэгдэдэггүй байба. Иимэ ушарай дайралдахада арадай хинагшад ямар нэгэн зүйл бүтээлгэдэ, материал гаргашалха нормо хэр зэргээр баримталагдана гэжэб гэһэн бодолдо абтаба. Үнэн нариваар шалгажа үзэхэдэнь материал гаргашалха нормо нэрэнэшье баримталагдаггүй, тоосоондо абтадаггүй байгаа. Эна ушар түмэр бооцхо хэлгэн дээрэһээ эдирхэйлэгээ.

Эна заводой байдалһаа ушөө нагэ баримта дурдая. Электрогагналгын постнуудта зайн гал бага хусэгэйгөөр үгтэдэг байба. Тингажэ гагналга дээрэшье голодоһон ехээр гарадаг һэн. Теэд эна дутагдалые яажа зайсуулха ёһотойб гэжэ арадай хинагшад заводой мэргэжэлтэй хөрөлдэбэ, аргынь бадэрбэ. Одоороо хадсэһэн хусэтэй ха юм даа. Аргань олдоо. Мунөө тухэрэлгэ бүхэн гурбан жэл һэжэ жэлэ хуларжа, гээгдэнги ажахы гэһэн «алгуртай» болоо ха юм.

Энэ колхозой юун дээрэһээ иимэ муу байдалтай болоһые эдирхэйлхэ тулада тиимэ гүнзэгы шэнжэлгэ хэһэнэйшье үлүү. Газараа хайхарамжагүйгөөр ашаглаһанай гэм гөжэ абаһаар мэдэхээр. Уһалгдамаар тарилгайнь хахаһаань багань унэлдуудатана. Газар уһалха шалгаалтай хунуулые саг дарыдань энэ худалмэридэ табидаггүйһөө дуулыдажэ. Харганаагай. Бухэнэй уһалуурийн системэнуудые хусэн соонь хусэл хэрэглэжэ шаданагүй. Энэл хойшонь татана. 14 километр утатай Харганаагай ханаабай ороойоол табан молоной зайлахи газар уһалагдаа болоо. Тэрэ ханаабаар уһалжа болоомоор тарилангай 380 гектарай миин 25 гектарынь шиигтүүлһэн нэрэ зуулэнэ.

Уһаар хэзээ сагта дүнларшагүй байжа болоомоор Бухэнэй ханааб эльа шабардар дуурэшоол уһанай урдажа шалахаар бэшэ болошонхой. Ханааб дээрэ саб гэмээр тухэрэгдэһэн уһа хааха, табиха хаалтануудые мунөө болотороо хэжэ шалаагүй байнаар. Энэн тушаа колхозой правленин уһанай ажахын управленийн Ононгын таһаг юушье бүтээнэгүй.

Ханааб дуулаа ёһоор заһабарилжа, газараа зүбөөр уһалхаяа ороллоогүй дээрэһэнь, гол горходой уһан дурэ зоргоороо сабшалан дээгүүрнь сагаалхижа, хайран газар намаг налхи, һаһаа нужаат болгожорхино. Хин хөөрөөр болохогүйн тула иимэ жашэ дурдая. Тус колхозой намагжаһан газарай хэмжээн аяар 600 гектарта мунөө хүрөөт байна. Тэрээн дээрэнь буулгаа хартаганада дарагдаһан хэдэ зуугаад, мун хубхэнөөр хушагдаһан 800 гектар сабшалан нэмээл юа. Сабшалан, балшэридэ эндэхийн анхаарагүйе өнэ тоонуud гэрчилжэ үгнэ бэшэ гү?

Тарялан дээрэшье һайн юумэнь бай-ал үгы хаш. Севооборот эндэ мартаанхай, үтэгжуулга хэрэглэлгэ гүримшуулагдаагүй. Ороһото болон пропашной ургамалнуудые тарилаг газарта ны шэбхэ даншье һаа, багаар оруулагдана.

Газар эдлүүрилгээ һайжаруулхамнай гэжэ колхозой правлени (туруулэгшэ нухэр Доржиев, парткомой секретарь нухэр Голубьев) эна жалэй гараһанһаа хойшо яһала олон шиидхэбэри, ехэ хэмжээ ябуулгануудые хараалаа, хэлсэн дээрэ табяа, нэгэн дуугаар баталаа юм. Теэд юу бүтээгдэй? Хэһан юумэнь эйлтэйл ха. 200 гектар сабшалангай болдог бүтүүли бүтилагдаа, 70 гектарай бүргэаһа, хартагана отолдогоо. Шэнисэ тариха 400 гектар, кукурузын— 100 гектар тарялангай хүн аммиагтай уһан оруулгадаа, таг кукурузын газарта бүтэ керальна үтэгжуулгэ саг Нигээд лэ дуурээ бшуу.

Одоол мунөө жэлдэ газ ёһоор ашаглаг болохын һайжаруулха, шанаржуулаа ехэ тэмсэл хэжэ, эрид шуу оьохомнай гэжэ шиидхэбэ дөөнэймнай, баталһан ех ябуулгануудаймнай дуурэгэ гээшэб? Тэдэ шиидхэбэри, нуud саарһан дээрэ үлэ бүтээһэн юумэнь үнэндөө гү но.

Газартаа эзэн ёһоор ханэ хэһэн юумэнь нээрэшье гү тарялан уһалха хүлөлмэри һэн байдал дээрэһээнь б римгалая. Ханаабуудай зай хушарһаа кировэйхид уһа тарялангай хэмжээ оруулжаһёо һэн. Теэд колхозой правлени нят уһалхые хүсөөгүй бшуу. Ш туруулэгшын томилһон уһ бөлэржэ, нэгэ механизатор русь» трактортаа һуттаад, гүүр угдөөнһөө үлэшэ б ружжа зуулжэ «солоруу ньень эндэхид мартаагүй Трактористын хэлышье гүйцгэбэшье һаань, мурта хөөдөөгүй. 15 хүнэй оро 2—3 хүн уһалганда гар

Иимэ угагшагүй эмхидх гэжэ, ороһото болон проп гималнуудай урэнэн хуур соо һуулгаагаа ха юм. Х уһалгай участогуудайнь х горходой эрдэнитэ уһан х шырьян урдажа, улам сам жэ байдаг һэн. Яахаб теэ рихагүй хада урдаал гүб

Шуны бүргаһан, хартаг г ог юшо, намаг налхила мшай гэжэ һурхэйтөөр хал тэрэнь мун лэ хубхай хоо бодоо. Севооборот бэлдуулг һэн шэнэ проект колхозой л сгол үзэрэ бүхөөр нялла лан һайжаруулха, үтэг б гүлэбэйнь хубби заяан эгэл байгалтай.

Иимэ байдал һаная зоб авгань бодоо. Урданай гур раа ашаглаха саг барагхэ ни, парткомдоо болоо оло абаһан эсэ тогтоолнуудаа, ябуулганууда бэлдуулэ гохоор болсо гэжэ Кировай ны колхозой хүтэлбэрилэгш м-мэргэжэлтэдэ һануулхаар

И. ШАЛ

партийно-гүрэнэй х
Улаан-Удын о
комитедэй х

ДУТАГДАЛН САРАГДАҺА

Арба гаран жэл нютаг хозой туруулэгшэр ажа хамтын хэрэгэй түлөө гамнангүй ябадаг Никит реевич Авдеев мунөө пен рабашье. хүлөө һольбо даггүй. Эдэбхитэй, ураг наатай эна үбгэжөл со гоо партийно-гүрэнэй х туһалха бүлэгэй гэшүү милогдонхой.

—Энэ хабартаа луго худалмэридэ ехэ анхар набди. Сабшалан дээгүр хэр уһалгадаһаень, шу хойноо сэбэрлэгдэньень бди. Манай фермэдэ луг Николай Рубцов, Иван тов, гэгшэд үнэхөөр о ажаллана. Эдэнэр 200 сабшалан хоёр удаа у лаад байнхай,—гэзд Андреевич хэһэн худэл хаигаа хөөрэнэ.

Нухэр Авдеев хабарай гын үедэ механизатор ажал нарин нягтаар ш 3-дахи фермэдэ 19 гекта мууса хахалагдаад бай дахин эдүүрилүүлһэн ю ехэ хонидой отарануудта дай гараха байха үедэ тоолохо, тэмдэглэхэ т хэн ородолго гаргаа.

Түгөөр ажал дээрэ р гаргуулхагүй. дутагда саг соонь сараха гэжэ х бүлэгэй гэшүүдэй х һаишаалтай. Тинхын т мэ, бригадануудаар саг ябажа. дутагдалнуудые дээрэнь эдирүүлжэ, с дабтахагүй эриктэ таби шалтай. Жэшээнь, посе адууһа малай ороодо, шээр һанууда хэзэ. х тэрэнээ дабтабаль х хуулдаг гуримтай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ч совхозой эдэбхитэй х тэгшэ Н. А. Авдеев.

А. БОРИСОВАЙ.

ШЭНЭ ЗОРИЛГОЁО ТОДОРХОЙЛБО

Жэлшье хахадлаба. Республикымнай колхоз, совхозууд ажал худалмэриингөө эзлжэгэ шатада дабшан оробо. Ургасын хойноһоо харууһалга эрхилхэ, ургаса хуряалгада, таряа тушаалгада эршэмтэйгээр бэлдэхэ, хониной нооһо хайшалха, мал таргалуулжэ, тэрэнэй ашаг шэмынь арьбадхаха харюусалгатай хаһа оробо.

Мунөө үедэ, энэзнһээ хойшонхи сагта ямар хараатайгаар худалмэрэ эмхидхэн ябуулха ёһотой байһан тушаа һая унгэрһэн партийно-гүрэнэй хиналтын аймагай комитедуудэй туруулэгшэнэрэй хоёр удэрэй семинар дээрэ хөөрэлдөөн болоба. Тус семинарые партийно-гүрэнэй хиналтын областной комитет заралаба.

Семинарта хабаадагшадай умэнэ партийно-гүрэнэй хиналтын областной комитедэй туруулэгшэ Б. С. Семенов нэн туруулэн элидхэл хэбэ. Тэрэ хадаа өөрынгөө үгые колхоз, совхозуудай тарилгын хейноһоо харууһалга хэхэ, тэжээл бэлдэхэхэ, ургаса хуряалгада бэлдэхэ, худөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ тушааха худалмэри эмхидхэхэ үедэнь ниитэ үргэнөөр хиналта хэжэ байха хэрэгтэ зорюулба.

Ургаса харууһалга, паар элдүүрилгэ дээрэ агротехниз яажа сахиха байһан асуудал тушаа республикын худөө ажахын туршалгын станциин директор А. Н. Стрелков тогтобо. Һу болон һүнэй зүйлнуудые тушааха, бэлдэхэн абаха гурим тушаа, хониной угаардаагүй нооһоной шанар тодорхойлго тушаа, мал болон шубуу тушааха, бэлдэхэн абаха гурим тушаа һонирхолтой элидхэлнууд энэ мун хэгдэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй шиидхэбэринуудые хусэндэнь хүргэхэ талаар партийно-гүрэнэй хиналтын комитедуудэй ямар худалмэри бэелүүлжэ байһан тушаа Ц. Б. Улымжиев (Улаан-Удын худөөгэй аймаг), Н. И. Егоров (Хориин аймаг), Р. Г. Раднаев (Яруунын аймаг) гэгшэд нухэдтөө хөөрэжэ үгэбэ.

Семинарай хоёрдохи удэр партийно-гүрэнэй хиналтын аймагай комитедуудэй туруулэгшэнэр нооһо сэбэрлэхэ, угааха фабрикын, нарин сэмбын фабрикын, городой һүнэй комбинадай худалмэритэй танилсаба. Удаань Ивалгын туршалга-үйлэдбэрилгэ'н ажахын байдалые хараба.

Хүдөө нютагуудһаа мэдээсэнэ

ҮҮСХЭЛ ДЭМЖЭГДЭБЭ

ПЕТРОПАВЛОВКА (Телефоноор абтаба). Манай аймагай «Коммунизм» колхозой арадай хинагшад хадаа хониной нооһо хайшалалые өөһэдынгөө үдэр бүриин хиналта доро абаха гэһэн үүсхэл гаргаа һэн. Тэрэнэй сүүряан ганса аймаг соо башэ, харин бүхы республикын худөө нютагуудаар таранхай.

Зэдын колхоз, совхозуудай арадай хинагшад хүршэнэрэйнгөө үрэлдэ ехэ хундэтэйгөөр, тон удха шанартай дээрэ хүлеэн абаад, ажахынуудта бодото хүдэлмэри ябуулжа эхилбэ. Жэшээнь, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийно-гүрэнэй хиналтада туһалха бүлэг хониной нооһо хайшалалгын дүрбэн пункт дээрэ арадай хинагшадай пост байгуулба. Тэдэнэй гэшүүд нооһо хайшалагшадай хүдэлмэрие, нооһоной шанар ходо хинан шалгажа байдаг.

Тингэдшье эндэ хониной нооһо хайшалалга эмхи гуримтайгаар эхилбэ. Нооһочой гараса һайн, шанартайгаар абтажа байна. Оренбургынхидай аргаар нооһо хайшалдаг мэргэжэлтэд Капиталина Югова, Анфиса Складникова, Анна Хороших (Баянай отделени) халаан соогоо 30—35 хониной нэхы «дэгэл» тайлана. Шанарынь эрхим.

«Октябрьский» совхозой нэгэдэхи отделениде табан хүнһөө бүридэһэн бүлэг байгуулагдаа. Тэрэнние коммунист нухэр Жимбеев хүтэлбэрилгэ. Доржо Банзаровай, XX партсъезд-эй нэрэмжэтэ колхозуудта хоёр-хоёр постнуud хүдэлжэ байна.

Бүхыдее аймаг дотор хониной нооһо хайшалалтын пунктнуud дээгүүр даб дээрэ партийно-гүрэнэй хиналтада туһалха 33 пост хүдэлжэ байһан үетэй.

А. ШАТУЕВ,
партийно-гүрэнэй хиналтын аймагай комитедэй туруулэгшэ.

ДАРЫ ШИИДХЭГДЭНЭ

УДИНСК (Телефоноор абтаба). Удын совхозой гол һалбаринь — хонин ажал. Тэрэнэйнгээ нооһо гүрэндөө хүдалдажа, нилээд ехэ олзо оруулдаг гэшэбди. Мунөө хониной нооһон оньһожоруулгдамал дүрбэн пункт дээрэ хайшалагдажа байна. Торгон утаһаяа хаһа саг соонь үрилтэ хорододо оруулангүйгөөр абаха хэрэгтэ ажахын партийно-гүрэнэй хиналтада туһалха бүлэгэйхид хам оролсоной.

Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой арадай хинагшадай үрдэс дамжаха зуурта, бидэ өөһдтөө хайшалалгын пункт-б, хэндэ гурбагалта дахин хээ. Тиихэдэнь заводой техническэ хиналтын таһагай голодоһо эдирхэйлһэн актнуud бухгалтериде үргэдэг, гэмтэ нюурнуудта гаргашынь тулдуулдаг болоо.

Шанар шалгажа байхадаа, арадай хинагшад материалнуудай гаргашын бүридхэлэй хайша хэрэгээр хэгдэдэгые мүн тодоруулба. Голодоһоёо дахин заһахадань гаргашалагдаһан барилгын материалнууд тусхайлан бүридхэгдэдэггүй байба. Иимэ ушарай дайралдахада арадай хинагшад ямар нэгэн зүйл бүтээлгэдэ, материал гаргашалха нормо хэр зэргээр баримталагдана гэжэб гэһэн бодолдо абтаба. Үнэн нариваар шалгажа үзэхэдэнь материал гаргашалха нормо нэрэнэшье баримталагдаггүй, тоосоондо абтадаггүй байгаа. Эна ушар түмэр бооцхо хэлгэн дээрэһээ эдирхэйлэгээ.

Эна заводой байдалһаа ушөө нагэ баримта дурдая. Электрогагналгын постнуудта зайн гал бага хусэгэйгөөр үгтэдэг байба. Тингажэ гагналга дээрэшье голодоһон ехээр гарадаг һэн. Теэд эна дутагдалые яажа зайсуулха ёһотойб гэжэ арадай хинагшад заводой мэргэжэлтэй хөрөлдэбэ, аргынь бадэрбэ. Одоороо хадсэһэн хусэтэй ха юм даа. Аргань олдоо. Мунөө тухэрэлгэ бүхэн гурбан хулаан бусаар омоли бариха ябадалтай тэмсэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Б. П. Дробышев нухэдтэеэ даланн хулгайшадые бараад, олзоборилһон загаһыень байра дээрэнь тооложо байна.

А. ИСТОМИНОЙ фото.

Харганоа нютагта газар баялигай эзэн ёһоор ашаглагдадаггүй тухай

БҮТЭДЭГҮЙ ШИИДХЭБЭР ЭЗЭГҮЙ ГАЗАР

— Харганаагай газартал адли газартайнша һаа,—гэжэ Улаан-Удын аймагта захаһаал хөөрэлдэхынь дуулаха байхат.

Хорхойноньшье тэдэнэй бурруу башэл даа. Харганаагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз уһанай 1273 гектар сабшалангай, 455 гектар тарялангай, 500 гектар бэлшээритэй юм. Уһалуурийн хоёр ехэ системэ эндэ бии. Тарбагатайн колхозуудайнда орходоо газарайнь хүрьһэнэй шанар хэлэн шэнээн һайн, үрэжэлтэй гэшээ! Сэхынь хэлэхэдэ, Улаан-Удын аймагта Кировэй нэрэмжэтэ колхозые хусэхэ газартай нэгэшье ажахы үгы бшуу. Гэхэтэй хамта харганаагаарнид шэнгээр газар баялигтаа эзэн бусаар хандалаг ажахыд эгто олохогүйт.

Уһанайнгаа газарта хайша хөрэгээр хандалаг, тэрэнние һайжаруулха талдар агротехникэ, туруу онол арга хэрэгсэлэгүйһөө боложо, эндэхид жэлһээ жэлдэ үбһэ, тарялнай яндан муу ургаса хуряана ха юм. Жэшээнь, 1962 онло гектар бүриһөө 6.2 центнер, 1963 онло—7.1 центнер, 1964 онло 4,9 центнер орооһо тарял хуряагаа. Хартаабхын ургаса 15—20 центнерһээ, үбһэнэй—8—10 центнерһээ дээшээ гаража үзөөгүй хаш Иимэл урэ дунгһөө боложо, тус колхозой экономиконь жэлһээ жэлдэ нуларжа, гээгдэнги ажахы гэһэн «алгуртай» болоо ха юм.

Энэ колхозой юун дээрэһээ иимэ муу байдалтай болоһые эдирхэйлхэ тулада тиимэ гүнзэгы шэнжэлгэ хэһэнэйшье үлүү. Газараа хайхарамжагүйгөөр ашаглаһанай гэм гөжэ абаһаар мэдэхээр. Уһалгдамаар тарялангайнь хахаһаань багань унэлдуудатана. Газар уһалха шалгаалтай хунуулые саг дарыдань энэ худалмэридэ табидаггүйһөө дуулыдажэ. Харганаагай. Бухэнэй уһалуурийн системэнуудые хусэн соонь хусэл хэрэглэжэ шаданагүй. Энэл хойшонь татана. 14 километр утатай Харганаагай ханаабай ороойоол табан молоной зайлахи газар уһалагдаа болоо. Тэрэ ханаабаар уһалжа болоомоор тарялангай 380 гектарай миин 25 гектарынь шиигтүүлһэн нэрэ зуулэнэ.

Уһаар хэзээ сагта дүнларшагүй байжа болоомоор Бухэнэй ханааб эльа шабардар дуурэшоол уһанай урдажа шалахаар бэшэ болошонхой. Ханааб дээрэ саб гэмээр тухэрэгдэһэн уһа хааха, табиха хаалтануудые мунөө болотороо хэжэ шалаагүй байнаар. Энэн тушаа колхозой правленин уһанай ажахын управленийн Ононгын таһаг юушье бүтээнэгүй.

Ханааб дуулаа ёһоор заһабарилжа, газараа зүбөөр уһалхаяа ороллоогүй дээрэһээнь, гол горходой уһан дурэ зоргоороо сабшалан дээгүүрнь сагаалхижа, хайран газар намаг налхи, һаһаа нужаат болгожорхино. Хин хөөрөөр болохогүйн тула иимэ жашэ дурдая. Тус колхозой намагжаһан газарай хэмжээн аяар 600 гектарта мунөө хүрөөт байна. Тэрээн дээрэнь буулгаа хартаганада дарагдаһан хэдэ зуугаад, мун хубхэнөөр хушагдаһан 800 гектар сабшалан нэмээл юа. Сабшалан, балшэридэ эндэхийн анхаарагүйе өнэ тоонуud гэрчилжэ үгнэ бэшэ гү?

Тарялан дээрэшье һайн юумэнь байгал үгы хаш. Севооборот эндэ мартаанхай, үтэгжуулга хэрэглэлгэ гүримшуулагдаагүй. Ороһото болон пропашной ургамалнуудые тарилаг газарта ны шэбхэ даншье һаа, багаар оруулагдана.

Газар эдлүүрилгээ һайжаруулхамнай гэжэ колхозой правлени (туруулэгшэ нухэр Доржиев, парткомой секретарь нухэр Голубьев) эна жалэй гараһанһаа хойшо яһала олон шиидхэбэри, ехэ хэмжээ ябуулганууdые хараалаа, хэлсэн дээрэ табяа, нэгэн дуугаар баталаа юм. Теэд юу бүтээгдэй? Хэһан юумэнь эйлтэйл ха. 200 гектар сабшалангай болдог бүтүүли бүтилагдаа, 70 гектарай бүргэаһа, хартагана отолдогоо. Шэнисэ тариха 400 гектар, кукурузын— 100 гектар тарялангай хүн аммиагтай уһан оруулгадаа, таг кукурузын газарта бүтэ керальна үтэгжуулгэ саг Нигээд лэ дуурээ бшуу.

Одоол мунөө жэлдэ газ ёһоор ашаглаг болохын һайжаруулха, шанаржуулаа ехэ тэмсэл хэжэ, эрид шуу оьохомнай гэжэ шиидхэбэ дөөнэймнай, баталһан ех ябуулганууdаймнай дуурэгэ гээшэб? Тэдэ шиидхэбэри, нуud саарһан дээрэ үлэ бүтээһэн юумэнь үнэндөө гү но.

Газартаа эзэн ёһоор ханэ хэһэн юумэнь нээрэшье гү тарялан уһалха хүлөлмэри һэн байдал дээрэһээнь б римгалая. Ханаабуудай зай хушарһаа кировэйхид уһа тарялангай хэмжээ оруулжаһёо һэн. Теэд колхозой правлени нят уһалхые хүсөөгүй бшуу. Ш туруулэгшын томилһон уһ бөлэржэ, нэгэ механизатор русь» трактортаа һуттаад, гүүр угдөөнһөө үлэшэ б ружжа зуулжэ «солоруу ньень эндэхид мартаагүй Трактористын хэлышье гүйцгэбэшье һаань, мурта хөөдөөгүй. 15 хүнэй оро 2—3 хүн уһалганда гар

Иимэ угагшагүй эмхидх гэжэ, ороһото болон проп гималнуудай урэнэн хуур соо һуулгаагаа ха юм. Х уһалгай участогуудайнь х горходой эрдэнитэ уһан х шырьян урдажа, улам сам жэ байдаг һэн. Яахаб теэ рихагүй хада урдаал гүб

Шуны бүргаһан, хартаг г ог юшо, намаг налхила мшай гэжэ һурхэйтөөр хал тэрэнь мун лэ хубхай хоо бодоо. Севооборот бэлдуулг һэн шэнэ проект колхозой л сгол үзэрэ бүхөөр нялла лан һайжаруулха, үтэг б гүлэбэйнь хуби заяан эгэл байгалтай.

Иимэ байдал һаная зоб авгань бодоо. Урданай гур раа ашаглаха саг барагхэ ни, парткомдоо болоо оло абаһан эсэ тогтоолнуудаа, ябуулганууdаа бэлдуулэ гохоор болсо гэжэ Кировай ны колхозой хүтэлбэрилэгш м-мэргэжэлтэдэ һануулхаар

И. ШАЛ

партийно-гүрэнэй х
Улаан-Удын о
комитедэй х

„Буряад үнэндэ“ бэшэһэнэй һүүлээр

Манай газетын июнийн 13-най номерто «Урагшатай байха арганьгүй» гэһэн гаршаттай бэшэг толилогдоһон байгаа. Түнхэнэй аймагай «Сибиряк» колхозой зуһалан дээрэ һаалишад, малшадай байха зохид байра түхеэрэгдээгүй, үнеэдээ хааха хашаа, хорёошье баригдаагүй, һараб-шашье үгы гэжэ энэ бэшэг соо хэлэгдэһэн байгаа. Гадна жэжэ бужа дутагдалнууд олон, угайдхадаа, һу хэмжэхэ хэмжүүр үгы байһан. Шэнэ газетэ, журналнууд эндэ асарагданагүй, номуудшье хомор.

Бэшэг соо хэлэгдэһэн баримтануud зуб байба гэжэ Түнхэнэй райкомой секретарь нухэр С. Тумуреев манай редакцида харюусаба. Мунөө эндэхи малшадай байра заһабарилагдаа, сагаадагдаа. Һу хэмжэхэ хэмжүүр асарагдаа, газетэ, журналнууд саг болзор соогоо эльгээгдэнэ.

Василий Петрович Дробышев Байгалай загаһа хамгаалгын эмхи зургааанда хүдэлһөөр үнинэй. Мунөө энэ нухэр загаһа хамгаалгаар Баргажанай аймагтахи инспектор тушаалтай юм. Өөрынгөө ниитын туһалагшанартай хамта Байгал дээгүүр тамаржа,

СААРҺАНАЙ ХҮСЭНДЭ НАЙДАЖАРХЁОД...

Дуургалтые шалгажа байха гээшэ кадринуудые шэлэй оложо, зүбөөр хубаарилан табилгатай хамта партийна организацинуудай эмхидхэлэй худалмэриин онол аргын үндэһэ һуури болдоо гэжэ манай парти заадаг байна.

Эна заабариинь хүтэлбэри болгон, Сэлэнгын совхозой партийна организацида өөһэдынгөө абаһан, мун партийна дээрэ органуудай гаргаһан шиидхэбэринуудэй дуургалтые хинан шалгаха хэрэгтэ һүүлэй үедэ ехэхэн анхарал хандуулагдадаг боложо байна. Совхозой партком бригаданууdай партийна организацинуудаар эна хэрэгтэй ямараар табигдадагыень, эмхидхэгдэдэгыень саг сагтаа шалгажа, шухала болохоонь, өөрынгөө заседани дээрэ, угыньье бол партийна суглаан дээрэ хаража үзэдэг, харюусалгата хүнүудэй тоосоо шагнадаг боложо эхилэе.

Һаяхан совхозой түбэй бригадын партийна организацийн суглаан дээрэ иимэ асуудал зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Ушар юуб гэбэл, тус партийна организаци ажахыда хамаатай олохон шухала асуудалнуудые энээнэй урдань зүбшэн хэлсэһэн байбаншье, тэдэнэ бодото дээрэнь бэелүүлжэ шаданагүй.

Хэдэн баримта турдалтай.

1964 оной декабриин 15-да трактористнуud болон худөө ажахын бусад машинануудай заһабарилга тухай асуудал партийна суглаан дээрэ хэлсэгдажэ, муу бэшэ шиидхэбэри абтаа һэн. Гэбэшье эна асуудалаар тахинаа байгша оной февралиин 6-да ехэхэн хөөрэлдөөн болоо, мун лэ тодорхой шиидхэбэри абтаһан байтаа. Теэд хубилалта болоһон юумэниинь үгы тооной. Абаһан шиидхэбэринуудэйнгээ туургалтые саг доронь шалгаагүй, хараалһан хэмжээ ябуулганууdаа эмхидхэлэй худөлмэрээр батадхаагүй дээрэһээл иимэ эрхэ байдал—тохёолтоо - бэшэ - ду?

Гадна февралиин 6-най суглаан дээрэ совхозой главна бухгалтер коммунист Андреевта партийно-гүрэнэй хиналтада туһалха бүлэгтэй суг Ехэ-Сагаанай отделениде ошожо, техникэ заһабарилга дээрэ наряд хаалгые шалгаха даабари үгтэһэн байгаа. Харин хожомоо шалгажа үзэхэдэнь, нухэр Андреев партийна суглаанай шиидхэбэри дуургажэ гэжэ һанаашалаашьегүй, тэрэ даабариинь огто мартажархиһан байба. Эна тогтоол соо сеялкэ задалга тараажархиһанайнь түлөө тракторист Б-Ц. Будаевта тэрэнэй сэнгынь тулуулхэ гэһэн даабари партийно-гүрэнэй хиналтада туһалха бүлэгтэ үгтэһэн бэлэй. Энэнышье мун лэ дуургэлтэ болонгүй үлэшөө.

Апрельдэ үнгэрһэн партийна суглаан дээрэ ажалай болон гүрэнэй журам бэхижүүлхэ хэрэгтэ коммунистнуудай бэелүүлхэ үүрэг тухай баһал хөөрэлдөөн боложо, шангаханшье тогтоол абтаба. Саашадаа болоһониинь гэбэл, зарим коммунистнуud, жашээлхэдэ, нухэд Ефимов, Гусев, Аюров гэгшэд ажалайнгаа сагта архидажа, өөһэдөө журам эбдэжэ эхилээ һэн. Хэмжээн абтаа гү? Үгы.

Тэрэшэлэн эна суглаанай тогтоолоор «Сатирын сохо» гаргаха редколлеги табан хүнһөө байгуулагдажа, долоон хоногтоо эрхэ бэшэ нэгэ дахин тэрэниие гаргажа байха гэжэ шиидэгдэбэ. Тэрэнһээ хойшо һараһаа үлүүтэй саг үнгэрөө, нэгэшье номер үшөө гараадүй.

Иимэ жэшээ, баримтануудые олоор дурдажа болоно.

Абтаһан шиидхэбэри, тогтоолнуудай дуургэлтын хойноһоо хиналта, шалгалтын һулаар табигдаһанда, партийна бюрогой гэшүүд, нэн түрүүндэ секретарь нухэр Демухомедов зэмэтэй. Тогтоол абаад лэ һанаагаа амарһанай, саарһанай хүсэндэ найдаһанай хойшолонгууd эдэ болоно ха юм.

Тэрэ ажал хэгдэ, эна асуудал харагдаа гэжэ түсэбтөө тэмдэглэдлэ, харюусалгата нюурнуудһаа нурангүй, тэдэнэрһээ шанга эриктэ табингүй һуужа саашадаа огто болохогүй гэжэ коммунистнуud тон зуб шуумжэлэл гаргаһан байна.

Шалгалта, хиналтые һайжаруулха тушаа совхозой парткомой абажа байһан хэмжээнүud һайшаагдамаар. Теэд эна эхилһэнэрээ хизаарлажа болохогүй. Абтаһан тогтоолнуудай дуургэлтые хангахын тулада эна хэрэгтэ коммунистнуудые эдэбхитэйгээр хабаадуулха хэрэгтэй. Гадна абтаһан шиидхэбэринуудшье тодорхой: хаана, ямар болзорто юун хэгдэхэб, энээнэй түлөө хэн харюусахаб гэхэ мэтын зүйлнууд хүсэд заагдаһан байбал, шалгахадашье амар байдаг.

Эна талаар дутуу дутагдалнууд эндэ мун лэ бии гээшэ.

Шиидхэбэринуудэй дуургэлтые саг үргэлжэ шалгажа, хэрэгтэй сагтань зохихо хэмжээнүudые абажа, хараалһанаа заабол бодото дээрэнь бэелүүлхэ гээшэ партийно-эмхидхэлэй худалмэриин шухала зүйлынь болоно гэжэ мартажа огто болохогүй.

Б. ЦЫБЕНДОРЖИЕВ.

Сэлэнгэ.

БУРЯАД ҮНЭН

2-дохи нюур.
1965 оной июнийн 26.

...үүдэй
— хүдэлмэри

...олдоошье ...амнай ...аламжа ...рэгтэй

...аhан участогуудтаа депута-...өхитэйгээр хүлээлхын тула. ...оной гүйсэдкомой байгша ...5-най заседаниин тогтоо-... депуталай 5 бүлэг бай-...hэн: Хара-Уhанай, Хилга-...ой, Яаригтын, Улюкчиха-...ай.

...ра-Уhанай бүлэг тухай тог-...hууб. Энэ бүлэгтэ сомоной ... депутат оронхой. Үлэнэр ...ра соо яhала ехэ юумэ хээ-...р. Хурамхаанай совхозой ... отделениин hаалишалай ...ааные ургэнөөр зүбшэн хэл-...ихэ зуурань отделениин ...ал малаа hайнаар тарга-... ехээр haаха тухайдаа туд ...налис уялгануудые абаhан

...ниин арба гараараар арбаал ...haалиин гуурдэдэ депута-...алгалтын haалга эмхидхэ-...лэйнгээ урэ дүнгүүд тухай ...й тусхай зүблөө татажа, ...лэр хөөрэлдөө.

...өөйнгөө гуримые малшадай ...ахидагые—үлэр бүри hу-...агые—үнжөөл мун хаша-...лай ороондо оролгые хирэ-...л шалгалаг.

...нь ямар юумэнүүд толороо ...дэ, Яаригтада Радна Урба-... Сэсег Аюшеевагай (аха-...лишад) гуурдэнүүлтэ зуу ...л ороондо хөөрдохёо орүү-...йшоо. Энэ юун дээрэhээ ...л тэхэдэ, тэндэ үнеэлые га-...ло орүүлга тон муугаар ...hэн, искусственнаар ороон-...м пункт огто барилдаагүй. ...рэ малай үүлтэр тухай ...ийша хэрэг хаяглашаhан. ...ые муугаар харуулhалгла-...

...ай бүлэгөөрхий дурсагла-... дүнгүүдые сомоной Со-...зкомой заседани дээрэ ха-...ые тон зүб дурадхаа. Үнэ-... энэ хэрэгые haялаа хара-...ай. Тиихэдээ харюусалга-...нүүдые урижа ерүүлхэбди. ...эн энэ Хара-Уhандахи бү-... малшадай культурно-ажа-... эрилгэ хэрэглэмжын яма-...лгажа байhые анхарал то-...лдагүй. Энэмнай колхозой ...ар 85—100 километр хо-...hуурижаhан хаям. Ушар ...ургэлжын анхарал хан-...ршье аргагүй. Хүдөөгэй ...лэй, культбазатан фельд-...ийнттай, магазинтай, авто-...м ааб даа. Гэбэшье эдэ-...хинан шалгаха, ажал ...энь туhа дүхэм үзүүлхэ ...hэ хүдэлмэрее дурсагдаhан ... ехэ шалгажа ябуулдаг. ...е таалуу зохиодоор хэрэглэ-...м. Бүлэгэй ажал хүдэл-...үхэд А. Т. Цыреемпилова ...нь). С. Я. Цыренова, ...даева, С. П. Цыренова бо-...ехэ шударгыгаар хабаадал-...

...депутадаймнай бүлэгүүд ...ий нимэ найнаар хүдэлна-...дээнь. Хилгана-Бороголой ...(туруулагшэнь сомсове-...м. зоотехник Б. Е. Дор-...йхадаа, гуурдэдэ үдэрэй ...мараар сахигдалгые, тэн-...ь хэр заргаар эмхидхэгдэ-...ой ямараар хайшалагдажа ...о шалгажа, бүрилхөжэ ... Энэмнай гол хүдэлмэрее ...антай тон адли хаям.

...утадай бүлэгүүдые хүтэл-...даар манай сомоной Совет-...комой зүгhөө анхарал бага-...р өөhэдөө. мун саг үр-... комиссиярхин депутадай ...өлбэрилагшэдтэй үшөөл ...аатай байна гээшэ хабди. ...hан дутагдалнуудаа ойрын ...ахын тула зохихо хэм-...абажа байнхайбди.

Г. БАДМАЕВ,
Баргажанай аймагай Уланай сомоной Советдэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

КНДР-эй правительствын меморандум

ПХЕНЬЯН, июниин 24. (ТАСС). Корейн Аралай-Демократическа Республикын правительство американска сэрэгүүдые Урда-Корейнээ гаргаха эриг шанга эрилтэ табиhан меморандум тунхаглаа.

Урда-Корейе нэгэдүүлхэ, Алас-Дурна зүгтэ, бүхы Азида амгалан байдал сахиха замда американска империализм гол түбэг татажа байна гэжэ тэмдэглэхэ зуураа, КНДР-эй правительство иигэжэ мэдүүлнэ: ороноо нэгэдүүлгын асуудалые корей араг өөрөө, гаргалаhаа хэнэйшье хамааралгагүйгөөр, демократическа ёhоной бүгэдэ ниитын hунталта хөжэ, шиидхэхэ ёhотой.

Урда-Корейнээ США-гай сэрэгүүдэй гаргаглаhанай hүүлээр лэ Корей нэгэлэжэ шадаха гэжэ Корейн Центральна телеграфна агентствын дамжуулhан меморандум хэлэгдэнэ.

Американ эхэнэрнүүдэй демонстраци

ВАШИНГТОН, июниин 24. (ТАСС). Вьетнамда эсэргүүтээр США-гай правительствын хэжэ байгаа эзэрхэг туримхэй ябуулгануud амталан байдалда аюул тохёолдуулха уршагта хойшолонгуудтай байhыень элирхэйлжэ, эриг буруушаал мэдүүлхын тула американ эхэнэрнүүд үсэгэлдэр Сагаан байшангай урда сугларaа.

Энэ демонстраци үүсхэгшэд, «Эхэнэрнүүд амталан байдалай тулөө тэмцыт» гэhэн өмхиин гэшүүд, тустай мэдүүлэ тарааба. «Хүбүүдэйнгээ алахын ба алуулхын тула Вьетнам альгаэгдэхэдэнь, дуугай бү байгыт» гэжэ американ эхэнэрнүүдые уриална.

Хорото үгэсэлгэ усадхагдаха ёhотой!

НЬЮ-ЙОРК, июниин 24. (ТАСС). Харилсаагаа «гуримшуулха» асуудалаар Японой ба Урда-Корейн хоорондо баталагдаhан договорые буруушааhан хүлэлөөн Урда-Корейн нинслэлэй хэлэн хоног үргэлжэлжэ байна.

Мунөөдэр Сукмундахи эхэнэрнүүдэй университедэй 3 мянга шахуу студентнэр митинг эмхидхээд, Японой ба Урда-Корейн хоорондо баталагдаhан договор болюулха, полициин арестовалhан студентнэрые сулөөлгэ эрилтэ табиба.

Тэрэшэлэн буруушаалай митинг Эхвагай, университедэ болоо.

Японой правительстватай Пак Чжон Хи гэтшын бүлэгэй үгэсэлгые буруушааhанай тэмдэг болгон, Урда-Корейн нинслэлэй 7 университедэй хэлэн зуутаал студентнэр улэсхэлэн соносхонхой.

Президент Насерай шиидэбэри

КАИР, июниин 24. (ТАСС). ОАР-ай президент НасерАзи ба Африкын ороноудай конференциин түүрэhэнэй hүүлээр Алжир дахижа аяншалан ошохоор хараалhанаа болюулба гэжэ бухы газетэнүүд мэдэсэмэ. Энэ жэлэй сентябрь соо Касабланка хотодо (Марокко) араб үрэнүүдэй толгойлогшонорой конференциин болохын урда тээ араб ороноудтахи политическэ байдалда хабаатай хэлэ хөлэн асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхыг тула ОАР-ай, Ирагай, Алжирай президентнэр июлиин эхеэр уулэаха ёhотой байhан юм.

ВЬЕТНАМ ТАРЯАШАНАЙ ГУРБАН СОЛО

„Зүгынүүдэй ваан"

Үни хада харанхы, hуни боложо, үхибүүдэйнгээ, hамганайнгаа унтабашье. Ту эллэб юумэ шөбшэн болоод, нойрынь яашье хүрэбэгүй.

Тугай түрэлхи тосхон Тан Тхань Биньдэ мүрдэлгэшэл ерэжэ нюдэлэнхэй, амар заяа үзүүлхэеэ болиhон байгаа. Үлэр болгондо тонгуул дээрмэ, хүсэрхэлга, алалга хюдалга хэлэг болобо. Тосхонойнгоо хаана нэгэ тэр—нулин балай шэлхэ шэрэнги соо байгаа hаань, тойрууллжа ехэ шөбэ барааг, дайсанай ерэхэ харгы дээрэ нуугга толхон дайлаллажа болохо бэлэй. Тхань Бинь тосхон шухала харгынуудай бэлшэр дээрэ, хэлэн олон сэрэгэй постнуудай хүрээ соо байдаг бшуу. Энэ тосхонhоо Бен-Че провинциин түб хүрэтэр тон дутахэн, мун Сайгон хүрэтэршье холо башэ. Тэндэhээ дайсалта тухалха хүсэн дарь орожо ерэхэ бшуу. Тэрэанhээ гадна, энэ нютаг хаярын сагаан тала—партизануудта тон таарамжагүй юм. Рисэй полиин хажуулаар пальма модоной багахан бүлэг шугыгануud байдаг. Энэхи таряашад хурса үзүүртэй бамбук гаргаhаые шааhан нухэн нуугга хэзэ торшаhан байгаа. Теэд, тэрэнь hайн халха нуугга боложо үгөөгүй. Сайгоной солдадуud уданшьегүй мэдээд, тэрэ тосхондо мүрдэлгэ хюдалга хэжэ эхилhэн юм.

«Юу хээ haa hайн гээшэб?—гээд Ту ехээр hанаата болоно, сээниг соогоо удаан ухариллана. —Гранататай гу, аль минэтэй haa яагаа hайн haaб!» гээд болоно.

Теэд тиимэ юумэн тосхондонь уты ха юм. «Хэбэ, зүгынүүдые хэрэглээ haa яахаб?...»

Эсэргүүсэлгын дайнай үедэ нэгэ тосхоной зон булимгарагшадта эсэргүү шэглүүлэн зүгынүүдые табиhыень hанажархиба.

Вьетнамда эллэб янзын зэрлиг зүгынүүд бии юм. Тэдэниие «ва ве» гэжэ нэрлэдэг. Тэдэнь зүгын шэнэхэн бэетэй аад, айхабтар хоротой, хуниие, бүйвалые үхэтэр халхажа болохо юм.

Тугай балгаhанhаа холо бэшэхэнэ, хатаhан модоной хүнды соо олон «ва ве» эшээлhэн юм. Теэд тэдэнээ дүтэлхэ гэhэн Тугай hэдэлгэ бүтэмжэгүй байшоо: зүгынүүдhээ арай шамай бээ абараа. Тиигэhэнэй hүүлээр зүгышэнэй мэргэжэл шудалжа эхилээд, хэдэн сагай үнгэрhэн хойно зүгынүүд тэрээниие дүтэ табидаг болоhон. Одоошье хараа бодолоо бэхижүүлжэ эхилхэ аргатай болобо.

Нэгэ Ту зүгын үүрнүүдые сугдуулжа, модоной хүнды соо хээд, деревни хүдэр ерэдэг харгы дээрэ хаяад, өөрөө шугы соо хоргодобо. Уданшьегүй табан солдадые hүүлгаhан джип машинын ерэжэ ябахань харааглаа. Молон хаалтада хүрэнгүй машинань зогсошобо. Нэгэ солдат машинаhаа гараад, харгы дээрэ хэбтөhэн модо сулөөлхэ hанаатай ошожо, тэрэ нүүлын ойро хүрэмсөөрнь, тэндэhээ тоо томшогүй олон зүгынүүд гаражa добтолhон юм.

Тэрэнэй удаа энэ деревни хүдэр олохон солдадуud hүүлгаhан 3 машина ерэж бэлэй. Харгые хүндэлэн Тугай малтаhан hубагай дэргэдэ машинануудаа байлгаба. Гранатануудые баринхай хоёр солдадай тэрэ hубагта хүрэжэ ерэхэдэнь, зүгын үүрэгэй холбоhон шэжэм аргамжаяа Ту үгзаржархиба. Байлдаанай үедэшье үзэгдэлэггүй үшар тохёолдоо. Солдадуудай нэгэн зүгынүүдые саражa, гараа хүдэлгэхэ зуураа, гранатаяа унагаажархиба. Хоёр солдат байрадээрээ үхэн унаа. Тэрэ үеэр «во ве» зүгынүүд грузовик машинануудта добтолжо оробо. Мэгдэhэн дайсад hүүл гэрээшэгүй зугалан талиихa баатай болоо. Тиигэбэшье бүлтадаа бүгэн бүрик бүсажа шадаагүй. Жолоошынгоо үхаа мэдээ алдаhанhаа нэгэ машинань рисэй поли хүдар орожо хүмэришоо. Тэрэнэйнгээ хойноhоо нүгөөдэ машинануудынь бахал хүмэрибэ.

Энэ ушаралай тохёолдоhонhоо хойшо эндэхи нютагай зон Ту гэгшые «ва ве» «зүгынүүдэй ваан» гэжэ нэрлэв hэн гэдэг. Тэдэ зүгынүүдынь ханинараа дайсаhаа илгаруулдаг, командаар добтолжо hургагдаhан байгаа гээд хэлсэдэг. Ту «ваан» зүгынүүдые хэрэглэн, 30 гаран дахин дайсадта добтолhон түүхэ юмогтой. Тан Тхань Бинь тосхоной оршонодо дайсанай 50 гаран мүрдэлгэшэд үхэлөө олоhон байха.

„Дэлбэлэгшэдэй ваан"

Гэхэтэй хамта Ту ондоошье янзын зэбсэг хэрэглэхэеэ сээрлэдэггүй байгаа.

— Мунөөдөр ши гансааран нолидоо ошожо хүдэлмэриэ. Би ондоо юу хээ хэхэмни,—гэжэ hамгандаа хэлэhэн юм.

Нүхэрни баhал холо өшохонь гээ бы даа гэжэ hамганиинь hанаhан байгаа. Теэд, үдэрэй тэн багта гэрэйнгээ хажуудa үбтэнэйнгөө байхые хараад ехээр гайхаба. Унагаагдаhан американска вертолётой эллэб түмэр түлэгэнүүдые эмхилжэ байба. Зарим түмэриуудэй үртэhэ нугална шэрдэнэ. Теэд, үглөөдэрынь үшөө үүрэй сайгаагүй байхада, хайшаашьеб ябашоо. Холохон ехэ шанга дэлбэрэлгын болохо абяанай дуулдаха үеэр нэрэн шанха дээрэ ерэhэн байгаа. Час болоод байхада. Ту ехэ баяртай хүхюутэй гэртээ орожо ерээ.

— hанаанда ороогүй hайн байна,—гэжэ hамгандаа хөөрэбэ.

Тиихэдэ иимэ ушар болоhон: тэндэхи харгыгаар мүрдэлгэшэдэй автоколонно дабшажа ябаба. Тууулэн ябаhан машинань гэнгэ тогтобо. Харгые хүндэлэн нариихан аргамжа татаатай байгаа бшуу.

— Минэл ааб даа.

— Харата муухай юумэ хээ байна,—гээд тэрэ офицер минэрнэ.—Энээнээ hайса нюужа шадаагүй хэ юм, барманар.

— Взвод, наашаа ерэгты!—гээд солдадуудаа захирба. —«Вьетконтынхилай» ямар юумээр таанадые айлгаха hанаатай байhые дары харуулхаб!—гөбэ.

Тэрэ аргамжа дамжаад ошохолонь, гонзогорохэн хара хайрсаг—партизануудай бүтээhэн юрын минэ харагдажа хэтэбэ. Мунөөхи офицер ябан hүүгаад, минын тэhэрдэг оньhые мушхаж залалжа, хажуу тээшэнь хаядхёё.

— Иигээд лэ дуурээл даа. Энэ миные дурасхаал болгон абаашагты,—гэжэ солдадуудтаа дурадхаба.

Хэнэйшьеб тонгойжо тэрэ минэ үргэн сасуучь тэhэрэшэлэй! Минэ хоронь юрын граната зостоотой байшоо. Тэрээнhээ үламжалан гурбан хүн үхэhэн. 10 шахуу хүн шархатаhан юм.

Гэхэ зуурa. Ту үнэнтэ минэнүүд тухай hанаашалдаг байба. Хожомынь, Урда-Вьетнамда арадай-сулөөлэлгын хүдэлөөнэй үргэн өхээр дэлгэрхэлэнь, Туда тиимэ минэнүүд бии болоо. Нигээд олон юрыншье, танктай тэмцэхэ, ябаган сэрэгүүдтэй тэмцэхэ, часай механизмтай, электрическэ, химическа гэхэ мэтын минэнүүд Тугай «урэн мэргэн гар» дамжан гараhан байха. Тугай ябаhан лэ газартань дайсанай танкнуud, автомашинануud бута зада hуроожэ, hанхархай үртэhэн болошоогоо, поезднуud хүмэрин талиидаг, hомо зэбсэтэй складуud үнэhэн шандарчу болодог байгаа. Аваг зон «ва пинь мин» —«дэлбэлэгшэдэй ваан» гэhэн үшөө нэгэ нэрэ Туда үгэhэн юм.

Арадай баатар

Теэд, дайн гээшэ шэн зоригтойшуулыешье гамнадагүй ха юм. Дайсантай нэгэтэ тулалдаха үедөө Ту саг бусаар наhа бараа бэлэй. Баатарай үхалөөр уках! Тиигэбэшье, юрын вьетнам тарядшан Нгуен Ван Тугай баатар габьяа удаг зоной сельхэл бодолдо хатэлэ муихэ hанагдажа ябахал.

Урда-Вьетнамай патриотуud Урда-Вьетнамые сулөөлүүлхэ армиин баатар гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ тэрээндэ олгоо.

И. САВИЧЕВ,
АПН-эй тусхай корр.
Ханой.

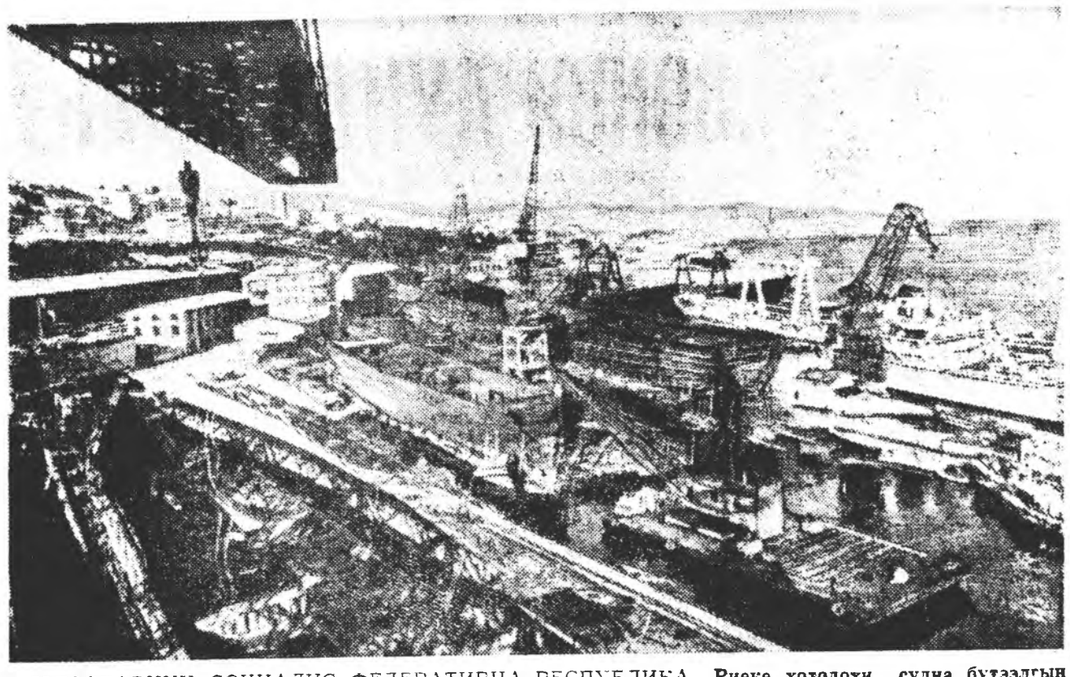

ЮГОСЛАВИИН СОЦИАЛИС ФЕДЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА. Риеке хотодохи судна бүтээлгын «Майн 3» гэжэ завод дэлхэйн олохон оронуудай, тэрэ тоодо Советскэ Союзайшье захилнуудые дүүргэдэг юм.

ТАНЮГ—АПН-эй фото.

Алжиртахи байдал

АЛЖИР, июниин 24. (ТАСС). Алжирай революционно советдэй гишүүн Каид Ахмед Алжирай радиогой ба телевидениин байшан соо үсэгэлдэр пресс-конференци хэбэ.

Алжирта «юуншье хубилаагүй—ороной политическэ хараа шэглэлэй талааршье, энэнай абаhан уялгануудай талааршье, дотоодын ба гадаадын политикын талааршье хубидалта болоогүй» гэжэ Каид Ахмед мэдүүлбэ.

Каид Ахмед иигэжэ тэмдэглэнэ: 1965 оной июниин 19-дэ болоhон ушар фашис сэрэгэй үрбалта бэшэ байна. Бен Беллын зүгhөө бухы засаг гартаа абаад. «Гүрэнэй ба партийна органуудта асуудалнуудые haалгүй зүбшэн хэлсэхэ аргагүй болгоhон, тэрэнэй баримталан бэетүүлжэ байгаа политическэ хараа шугам зүбшөөдэгүй хүнүүдые ажалhаань гаргалаг байhанда харюу болгон иимэ юумэ хэгдээ гэhэншүүгээр» Каид Ахмед тайлбарилба.

«Революционно совет Триполиин программа ба Алжирай хартие ажал ябуулгынгаа эшэ үндэhөн болгоно. Энэмнай Алжирта социалис өбщество байгуулха үг зорилготой» гэжэ Каид Ахмед тэмдэглэнэ.

Революционно советэ ямар хүнүүд оронхойб гэhэн асуудалда Каид Ахмед харюу үгөөгүй. Тэрэшэлэн Бен Беллэтэй журналистнуудай уулзаха арга олгоглохо гу гэhэн асуудалда мун лэ харюу үгангүй үнэрөө. Ойрдоо 6 хүн политическэ хэрэгээр хаагданхай байна. Нинслэл хотодо үлэшэ бүри шахуу болодог демонстрацинуудта хабаалагшадай дүндаhаа баригдаhан хүнүүдые политическэ хэрэгээр хаагдагшад гэжэ тоолоногүйб гэбэ.

Алжир социализм байгуулгын замhаа хадуурхагүй байха гэжэ пресс-конференциин үедэ Каид Ахмед хэдэ дахин тусхайлан тэмдэглэв.

ЛОНДОН, июниин 24. (ТАСС). Унагаагдаhан президент Ахмед Бен Беллые дэмжэhэн демонстрацинуud Алжирта боложо үргэлжэлhөөр. Рейтер агентствын корреспондентын Алжир хотоhоо мэдээсэhөнэй ёhоор, үсэгэлдэр үдэшэ тэнэ дахинаа студентнэрэй буhалгаан болоо. Студентнэрэй демонстрацида хабаадагшад тротуар дээрэхи кафенуудэй стулнуудые бараад, студентнэрэй хүтэлбэрилөгшэдэй нэгые арестовалха гэhэн полициин сагдаанарые намнажа оробо.

Бен Беллые дэмжэн үрэа лозунгнуудые хашхаралдажа ябаhан олон бүлэг студентнэрэй намнагдан тараагдаhанай hүүлээр энэ район сэрэгэйхидээр буhэлэгдөө.

Түрүүшын тулалдануудhаа хойшо 1 час үнэрhэнэй hүүлээр демонстрантнуудай тоо хэдэ мянган хүн болдороо нэмээ гэжэ энэ корреспондент бэшэнэ.

ПАРИЖ, июниин 24. (ТАСС). Алжирhаа абтаhан мэдээсэлнүүдhэ хэрахада, мунөөдөр хотын үйлсэнүүдтэ амталан байгаа.

Алжирай правительствын коммюнике

АЛЖИР, июниин 24. (ТАСС). Энэ АНДР-эй Министрнуудай Советэй заседани Хуари Бумедьенэй хүтэлбэри доро боложо, орон доторхи байдал, президент Насерай тусхай түлөөлэгшэ маршал Амертэй хэhэн хэлсээнэй тухай зүбшэн хэлсэгдээ.

«Орон дотор амталан тубшэн, хүн зоной гурим журамтай байhан тэрэhэнь, правительствамнай орон доторхи байдалые хуушан хэмээнь оруулха, тусхайлан хэлэбэл, телефоной ба телеграфай холбоо hөргээхэ тухай шиидхэбэри гаргаха аргатай болоо. Хизаарлалгын хэмжээнүүд болюулагдаад, ниитын бухы албанай ажал хэрэг hэргэгдэв.

Ургаса хуряалга хангахын, хүлөө ажахын фермэнүүдэй хүдэлмэришэд ба алба хаагшадта аванс үгэхын тула 30 миллион динар hомолхо гэжэ правительство шиидхээ. Дайнай ветерануудта пенси түлэхын тула нэмэлтэ мунгэн табигдаа.

Правительствамнай Ази, Африкын ороноудай хоёрдохи конференциндэ бэлдэхэ тухай, бухэдэлхэйн залуушуулай ба студентнэрэй IX фестиваль тухай асуудал зүбшэн хэлсээ» гэжэ мунөөдэр тунхагладаhан коммюнике доторнь хэлэгдэнэ.

Урбагшад-хархисуудта, тэдэнэй империалис эзэдтэ эсэргүү Сулөөрэлгын хүдэлөөнэй национальна фронтын отрядуудай баатар габьята тэмцэлые Урда-Вьетнамай хүн зон дэмжэнэ. Тосхон, деревнинуудэй улад зон—эрэшүүл, эхэнэрнүүд, үхибүүдшье—али болохо аргаараа партизануудта туhална.

Урда-Вьетнамай тарядшанние хархис сэрэгэй солдадуудай зэрлиг муухайгаар зобоожо байхань энэ зураг дээрэ харуулагдана. Тэрэ тарядшан хархис сэрэгүүдые патриодуудай отрядуудай байhан газарhаа зайсуулха зорилгоор бүгүү харгы заяhан байгаа. Алууршад хоро шэрааа ехээр бусалhандаа тэрэ тарядшадай үхэhэн бээые (толгойе) сабхиараа дэбhэжэ байна.

«Ревю»—АПН-эй фото.

Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөн хойшолуулагдаа

АЛЖИР, июниин 24. (ТАСС). Алжирай ниислэлэ июниин 24-дэ нэгдэхэ ёhотой байhан. Азиин ба Африкын ороноудай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөн июниин 25-най 18 час болотор хойшо тулагдаа гэжэ Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшэ энэдэ сонсохоо.

Энэ зүблөөн юун дээрэhээ хойшолуулагдаб гэхэдэ, бүри олон делегацинуудай ерэхэ арга олгохо зорилготой байна гэжэ тайлбарилба. Энэдэ мунөө 30 гаран делегацинуud ерэнхэй гэжэ Алжирай МИД-эй туруулагшэ мэдэсэба.

Урда-Вьетнамда демонстрацинууд болоно

ХАНОЙ, июниин 24. (ТАСС). Урда-Вьетнамай Бен-Че провинциин 3 мянга гаран зон июниин 13, 14-дэ демонстрацинуудые хэбэ. Тиихэдэ нютагай зонипе Сайгоной хархис правительствын полициин зүгээс мүрдэлт, доромжолт ябаад болюулха эриг табиба. ВНА агентство «Сулөөрэлгэ» гэдэг радиогой дамжуулгые үнэhэ болгон энэн тухай мэдэсэв.

Американска авиацийн гэзэлтэ хоролто улам нэмэhээр

ХАНОЙ, июниин 24. (ТАСС). Үнэгэдэр Шэн-Лагай райондо США-гай гурбан самолёт унагаагдаа гэжэ ВНА агентство мэдэсэбэ. Тиимhээ hүүлэн арбан хоногой турша соо энэ провинциин газар дээрэ американска 12 самолёт унагаагдаhан болоно. 1961 оной августын 5-hаа хойшо Хойто-Вьетнамда американска 348 самолёт унагаагдаа.

...уулиhаа гадуур хэгдэхэ хүдэлмэри тухай

СҮЛӨӨТЭЙ САГАА ҮХИБҮҮД ЯАЖА ҮНГЭРГӨНӨБ

...ЛИИН газаа тээ хуугдые ...дэ тухай олон статьянууд, ...дическа заабаринууд бэ-...йха юм. Гэбэшье энэ ... олон педагогическа сове-... конференцинууд дээрэ ...агдэжэл байдаг.

...ин үхибүүдтэй сулөөтэй ... хүдэлмэри ябуулха ёhо-... тушаа хоёр hанамжа бии ...и сагта болон амаралтын ...шалтай пионернүүдэй бай-...портивна секцинууд, үхи-...трнүүдэй коллективууд, ...ай бүлгэмүүд хүдэлмэри ...той гэжэ зарим багшанар ...өөдүүлынь имагтал өөhэ-...лөө энэ зорилго шиидхэ-...г байна.

...нинь зүб бэ, хэнинь ...э шиидхахые хүсэнэгүй-... Москвагай зарим hургуу-...ар байдалтай байhан ту-... хөөрэе.

...й Калининска районой ...унда hургуулиие абажа ...ргуулиин байшан метал-...й городогто, хоорhон тала ...ыг долоон жэлэй урда тээ ... юм. Энэ байшан гэрэл-...охид, ехэшье байгаа haa, ... бүлтыень арайхан гэжэ ... hургуулида хоёр мянга ...гаран үхибүүд абтаhан

...ин үлэрнүүдтэ hургуулиин ...нуудые муудхаан гутаа-...дэй тоомоо таhардаг, таа-...рал гаргадаг ушарнуу-...

Зүгөөр hургуулиин коллектив хэршье бэрхэ hайн байгаа haa, гансаараа олон юумэ хэжэ шадахагүй байшоо. Үхибүүд тухай анхарал ороолдолго гаргадаг эмхи зургаануud, комиссинууд, тус тус хүнүүд район бүхэнэ бии байдаг ха юм. Тэдэнэй хүсөлэл ороолдолые нэгэлүүлхэ гэжэ hургуулиин шиидэhэн байгаа. Тиигэжэ hургуулиин харьяата районой совет байгуулагдаа. «Серп и молот» гэжэ заводой дэргэдэхи парторганизациин секретарь Григорий Киселев, мун лэ заводой директор Владимир Ермолаев, домоуправууд, милициин хүүтэдэй таhагай түлөөлэгшэд, hургуулиин туралхидэй комитедэй түрүүлэгшэ hургуулида туhалха зорилгоор «Серп и молот» заводой дэргэдэ байгуулагдаhан комиссиин гишүүд энэ совета орохон байгаа.

Тус совет hургашадай түрэлхидтэй холбоо байгуулаа. Үхибүүдэй hайнаар hуралгада яажа туhалха, сулөөтэй сагыень яажа үнгэргэхэ тухай багшанар түрэлхидтэнь хөөрэжэ үгэhэн байха юм. hургуулиин үхибүүдэй түрэлхидэй хүдэлмэриндэг үйлэбэри бүхэнтэй hургуули hайн холбоотой болоо. «Манай үхибүүд ямараар hуранаб» гэhэн стендинууд заводуудай цехуудта, тиихэдэ «Манай эсэгэнэр яажа хүдэлнэб» гэhэн стендинууд hургуулида бии болгогдоо. Тиигэ тиигэhэр hургуули харьяата районойнгоо адлаб эмхи зургаануудтай—библиотекэнүүдтэй, культурын ороолнуудтай, кинотеатрнуудтай, гэр байра ашаглалгын конторонуудтай нягта холбоо байгуулаа. Олонитын хүсөөр баледэй студи, хүнгэн атлетикын болон баскетболой секцинууд байгуулагдаа. Түрэлхидэй комитедэй гишүүдэй нэгэн багашуулай уран hайханай бүлгэмые хүтэлбэрилдэг болоо. Тиихэдэ «Серп и молот» заводой культурын ороной хүдэлмэрилэгшэ Виктор Преображенский искусствын талаар лекториие хүтэлбэрилдэг болоо. hургуулиин дэргэдэ олонитын хүсөөр хүгжэмэй үчилиши, уран гоёор hиилэгын кружок болон бусад олон секцинууд хүдэлмэрилдэг болоо. Москва шадарай нютагуудта агитаци хэхэ зорилгоор эмхидхэгдэг аха классай hургашадай ажаллаганууд заншал болонхой. Заримдаа лекци уншахын, концерт харуулхын тулада хүдөө гарахадаа hургашад хэдэн арбаад километртэ ябагаар ябадаг, хаягыгаа ой модон соо зогсожо хонодог байха юм. Хэжэ эхилhэн ажалайнгаа туhагай байhыень мэлэрдэг дээрэhээ тэдэнэр өнэ уялгаяа дуратайгаар дүүргэдэг. Холын бишыхан тосхонуудые баясуулнабли гэжэ hургуулиин үхибүүд ойлгодог байха юм. Эрхим агитбригадада туристическа путёвконууд шагнал болгон үгтэдэг. Тэдэнэй нилээд олониинь нимэ путёвконуудаар Ленинград, Киев ошожо ерээ. Ковпагай партизанска зарамин ябаhан-газарнуудаар аяншаллаа, Корпагтай өөртэйнь уулаа, Таллин, Севастополь, Горький городуудта аяншалаа. Туристнуудые шефтээ абагшад—заводуудай профессиональна организацинууд болон түрэлхидэй тэдэнние мунгэ зөөрөөр хангадаг юм.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуучехэ дайнай баатарнуудтай hонирхолтой уулзалгануud эмхидхэгдэг. Энэ хадаа мунөө амталан тайбанаар hуурhанайнгаа түлөө хэнэй умэнэ уялгатай байhанаа ойлгохо хэрэгтэнь үхибүүдтэ туhалдаг. hургуулиин үхибүүд haha бараhан баатар Виктор Талалихинай бүлые бэдэрэн оложо, тэрээн тухай шухала материалнуудые суглуулаа. Виктор Талалихин тухай нөм бэшэhэн уран зохёолшо Сергей Утехин үхибүүдтэ айлшаар ерэhэн байна. hонирхолтой уулаалгануудай клуб, hонирхолтой хүхюу, hонюуша бэрхэшүүлэй клуб hургуулида суббото бүхэнэ хүдэлдэг. Жишээлхэдэ, «Советска залуу поэтуудэй лирикэ» гэхэ зэргын темээр тематическа үдэшэнүүд. Петр Чайковскидэ зорюулагдаhан лекци-концерт, арадай артистнуудтай уулзалгануud эмхидхэгдэг. Мун юрын амаралтын үдэшэнүүд үнгэрэгдэг.

Бухы районой залуушуud hургуулида суглардаг юм. Заримдаа тулюур заншалтай, муу зантай хүнүүд, бүри ёhотойл хулигаануудые ерэдэг байха юм. Иимэ үдэшэнүүдые нөөмэлээр хэжэ болохо гу гэжэ багшанар удаан саг соо арсалдадаг байгаа. Зүгөөр, болохо гэжэ шиидхэхэдээ тэдэнэй эндүүрэгүй. Иимэ үдэшэ бухэнэй үнгэрhэнэй hүүлээр бээ hайнаар абажа ябалга, абари заншал тухай, совет хүнэй ямар байха тухай үхибүүд арсалдадаг, бүляалдадаг болоо.

Иигэжэ багшанарай түрэлхид болон олон предприятинуудай хамтаараа хүдэлмэрилhэнэй ашаар үхибүүд ажабайдалые hайнаар мэдэжэ, тэрээн тушаа зүбөөр тобшолол хэжэ шададаг болоhон байна бшуу.

Москвагай 752-дохи найман жэлэй hургуули үрогуудай hүүлээр, каникулнуудай үедэ иигэжэ хүдэлдэг. hургашад гурбан жэлэй урда тээ пионернуудэй өб найрамдалай аяншалые өхилhэн юм. Бухенвальд, Доре, Заксенхаузен, Освенцим гэхэ зэргын үхэлэй лагерьнууд тухай, Минск, Гомель болон Людиновск городуудта болоhон Людиновск городуудта зээмжэлтын үедэ нюуса тэмсэл хэгшэд тухай, танигдаагүй баатарнуud тухай тэдэнэр материалнуудые суглуулдаг болоо. «Бухенвальдска зохёолнууд» гэhэн музей үхибүүдэй нөөхэлэ, Бухенвальдда, үхалэй бусад лагерьнуудта хаалтада hуурhан хүнүүд ороной эллэб олон нютагуудhаа үхибүүдтэ айлшалжа ерээ. Тэрэ гэhэнhээ хойшо музейдэнь мянга гаран хүн айлшаар ерэжэ хараhан байна. Лев Шаумян, Карл Марксын гуша—Лонге, космонавт Андриян Николаев болон бусад тэдэнэй дунда бии байгаа. Эрнст Тельманэй басатан Ирма музейн дэбтэртэ иигэжэ тэмдэглэв:

«Эдэ бүгэдэ тухайтнай хүсэд дуурэнээр хэлэхэ» үгэшье олдоногүй. Таанадай түлөө баясанаб. ГДР-эй залуушуулда хөөрэжэ үгэхэб. Хоодоо таанадтай хамта байгша Ирма».

Тростинце гэжэ городогто митингын боложо байхада hургашадай—752-дохи hургуулиин туристнуудай нэгэн Саша Лобачев хажуу тээшээ ошоод, совет сэрэгшэдэй наhа бараhан газар дээрэhээ нэгэ адха шорой абаhан байгаа. Тэрэ гэhэнhээ хойшо иимэ шорой асаралга заншал болоhон байха юм. Зун бухэнэ отряд бухэн адха, адха шоройнуудые асаржа, шуулун, томо амhарта руу хэлэг байгаа. Тиин наhа бараhан баатарнуудта зорюулагдаhан памятник энэ жэлэй апрелиин 7-до. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуучехэ дайнай баатарнуудай пионернууд болон hургуулиинхидтай уулзадаг заншалта уулзалгын үдэр hургуулиин хашаа соо нэгдэв. Үхэлэй арба найман лагерьhаа асарагдаhан шоройгоор дүүргэгдэй ехэ амhарта дээрэ томо гранит шуулун табигдажа, тэрээн дээрэ мунхэ зула бадаруулагдаа...

Москватай ороодоол хоёрхон hургуули тухай энэдэ хэлэгдэбэ. Бусад hургуулинуудта классhаа газаа тээхи хүдэлмэри нэгэ бага ондоошогоор үнгэргэгдэдэг. 379-дэхи hургуулида комсомолой өмхи hайн hайхан заншалтай hургашадай эбтэй, эмхитэй коллективые толгойлог. 253-дахи найман жэлэй hургуулиин харьяата райондо нэгэшье предприяти үгы юм. Гиимэhээ hургашадай дунда hургуулиhаа гадуур ябуулагдаг бухы хүдэлмэри домоуправленинуудэй олониитэдэ түшэглэн хэгдэдэг байна.

hургашадтай hургуулиhаань гадуур хэгдэдэг хүдэлмэриие программаар хараалгадаhанhаа бүри үргэнөөр ябуулжа, шэнжэлхы ажал ябуулгада hургашадые хабаадуулжа болоно. Хоёрдохи hургуулиин багшанар, МГУ-гай механико-математическа факультедэй студентнүүд СССР-эй Наукануудай академиин гишүүн-корреспондент И. М. Гельфанд, академик А. Н. Колмогоров багшадэй хүтэлбэреэр аха классай hургашадта дээдэ математика заадаг байха юм. Энэ шэнжэлэгшэд болон аян замшадай клубай секцинууд Москворечье райондо хүдэлдэг. Тэдэниие академик Д. И. Щербаков түрүүлэй 20 научна хүдэлмэриэгшэд хүтэлбэридэг юм. Москвагай Ярославскыг нэрэмжэтэ механическа зав

„ЗОНОЙ ДУНДА АЖАҺУУНАШ, ЛЮДМИЛА...“

БАСАГАДАЙ ҮГЛӨӨГҮҮР һэрицэхэдэ, вагоной сонхоор Байгал, дуута, суута Байгал далай сэнхир сагаан манаяа дэгдэхээн, халбайн хэбтэбэ. Тэдэнэр аали номгон далайн уршалаагүй мэлигэн-хизаарые гэтэхэ зуураа: «Эндэл, Байгалай эрьеһээ холо бэшэхэнэ, ажалайнгаа түрүүшын алхамуудые хэхэмнай. Ажалайм-най зам нимэл, далайдал сэлмэг, хизааргүй уужам бэйнай», —гэжэ шэбшэжэ ябаа. Тиихэдээ нүгөө далай—Хара далайн эрьедэ, Новочеркасск хотын политехническэ институдта һурахан, зүүдэн шэнгеэр үнгэрнэн хүхюутэй, шүүлгэтэй табан жэлээ ой ухаандаа агшам зуура һанаадхибад. Тингээд инженер-химигэй диплом абаад байхадань, зарим нүхэдэйнгөө: «Сибиреэр яахашниб, баабгайда барюушахалши», — гэлдэхэдэнь, харюудань: «Һанаагаа бү зоботты. Мүнөөмнай Сибирь ондоо ха юм. Тиишэл бидэнэр ошохобди».—гэжэ шидэнгеэр харюусаһанааш дурдаба.

Поезд зүүлжээ зуралзана. Үгэтэй хүүртэй, нэгэ бага эрид зантай Людмила Синицына, хани басагандаа орходоо маряалиг, бээршье худэр, дуугай номгон зантай Светлана Михайленкова гэгшэдэй зүрхэн нэгэ бага хөөрэнги. Тингэншьегүй яахаб: шэнэ хизаар, шэнэ улад... Уданшьегүй проводник: «Тимлюй станци!» гэжэ сонсохобо. Басагад хүнгэхэн чемодануудаа гартаа барибад. Тээ саана, сэнхир хадануудай үбэртэ, мантан хоолойнууд сагаан боро утаа баяюулна. «Цементшиферэй завод, манай худэлхэ газар эндэл ха юм даа».—гэжэ тэдэнэр гансата таабад.

БАСАГАДЫЕ ХАЛУУНААР үгтаба. Хамтын байрадашье гансата оруулба. Света техническэ таһагта инженерээр худэлжэ эхилбэ, хамагта хамаадаха дуратай, үргэтэй аматай Людмилые сырьевой цехэй мастераар томилбо. Хэрбээ Светланын нэгэл хүнэн ажалдаа ханалгатай, тэрээндээ дуратай, дэалгабаряа үгэ дуугүй дүүргээд байгаа һаань, Людмилэнь түрүүшын удэрһөө эрид шэглэл абаба. Үйлэдбэрийн түрүүшын сутлаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ, инженер Синицына нюур харалгаүйгөөр, сэхэ руунь цех соохи бүхы дуугуу дундануудые зааба, цехэй начальник Поздняковые хадхуу үгөөр дайража, эрид зангаараа баранние гайхуулба. Зариман шэнэ мастераа дэмжээшье һааб даа, нүгөө зариман: «Яагаашье залуу аад, яаранаб. Яарахадаа—даараха гэлсэгшэ гүбэ».—гэжэ тархяашье һэжэржэ болоһон байха. Үнэхөөрөөшье залуу инженер ажал дээрээ яһалал бээ харуулба. Хэжэ байһан хэрэгээ ябууд ухамайлан шудалжа, үйлэдбэрийн бүхы нюусануудыешье мэдэдэг болобо. Худэлмэришэд тэрэнэйнь түлөө хүндэлжэшье эхилээ һааб даа. Зүгөөр лэ досоогоо юу бодожо ябадагынь, суттаа худэлдэг хүнүүдээ залуу инженерэй хүндэлжэ һураһан, һураагүйень хэшье мэдэдэгүй һэн. Теэд энэ асуудалаар хэн гансата һонирхобо гээшэб. Нэгэтэ заводой директор Юрий Александрович Алемовскидо кабинедтэнь Людмила Синицына ехэл шидэнги шарайтай ороже ерэд, стол дээрэнь тэбхэрхэн саарһа шэдэхэ тооной табижархиба. Үйлэдбэрийн асуудалаар оробо ха юм, юун болоо гээшэб гэжэ һанан, тэрэниень абажа үншаад. Юрий Александрович залуу инженерэй урдаһаа гайхангнар хараад байшаба. Тэрэ тэбхэрхэн саарһан дээрэ гэр байра үгөөгүй дээрэһээтнай ажалһаа гарахам гэжэ Синицына мэдүүлгэ бэшэһэн байгаа бшуу. Муу бэшээр ажалайнгаа замые эхилһьень досоогоо дэмжэдэг тула:

— Хүшэр хүндэ байдалһаа тэрьедэхэ гэжэ шидэбэ гүт?—гэжэ директор сэхэ тулгаба.

— Би хүшэр хүндэһөонь айна бэшэб. Эндэтнан намайе хүндэ бодоногүй. Байрашье үгэнэгүй. Хуулиин ёһоор залуу мэргэжэлтэдэ эгээл түрүүшын ээлжээндэ байра үгэхэ ёһотой байгаат.

Юрий Александрович гансата юуншье гэхээ ойлгобогүй. Залуу инженерэй шэг шарайгаарнь тухайлхада, хүнэй үгэ дуулахаар бэшэ хэбэртэй. Үнэхөөрөөшье, институт дүүргэһэн комсомолка басаган аад, заводойгоо хэдэн зуугаад худэлмэришэдэй, тэдэнэй булынхидэй, хүүгэдэй бараагуд соо байнһьень хаража байгаад, нимэ эрилтэ табихадань таагүй бэлэй. Һаяхана юһэн бараат зада татажа хаяад, тэндэ байһан худэлмэришэдые һайн байрада оруулһьень, тэдэ бараагуудай байрада олошитын хүсөөр сэсэрлиг тариһьень залуу инженер хүү һайн мэдэнэ бшуу. Хамтын байрадашье Людмила дүрбэн басагадай байха таһалга соо гансаараа байна ха юм. Директорэй үгэнүүдэй һүүлээр залуу инженер дурата дурагүй гаража ошоо һэн. Энэ үшар уданшьегүй мартагдаа һааб даа. Нэгэтэл бээ барингүй, мэдүүлгэ бэшээ гэжэ һанаашадшье олдоо. Сагные ябажа байгаа. Эдэбхитэй, хүн зонтой үгэ хүүр хэлсэжэ ядадаггүй залуу инженер Синицынашье ажалдаа дашуранхай, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлэл, улам саашаа ургажал ябаба. Хани басагаяа харахадаа, даруу зантай Светлана Михайленкова досоогоо багаха атаархадагшье һэн. Үдэр бүри элдэб техническэ чертеж, документаци иража һуухадань, зариндаа һонигүйшье боложо магад... Үнэхөөрөөшье, ороидоол хөөр нара тухай худэлоод, Людмилэнь Буряадай комсомолой обкомой гэшүүн, заводойгоо комсомолой проһекторэй штабай начальник, цехэйнгээ «Сырьевик» гэжэ ханын газетын редактор болоо. Харин тиихэдэ өөрөө Светлана хэн гээшэб? Хатар, танцадашье Людмилэнь хамагай түрүү. Светлана кинодол ходо ошодог һэн, зүгөөр хатар, танцада ерэхэдээ углуу булангаар шэбээлдэг бэлэй. Нэгэтэ залуу хүбүүн торгоне хатарта урриба. Хөөрдохёо урриба. Танцын һүүлээр гэртэнь хүргэбэ. Светлана энэ хүбүүе хаа-ла завод соо харагша һэн. Удхэн шара үйэнинь сагаан талхан шэнги цементын тооһондо хушагдалхай ябадаг бэлэй. Харасань Светлана руу ямаршьеб нэгэл жэгтэйхэнээр шэглүүлэгдэдэг һэн. Тэрэ удэшэ хөөр залуушуул удаан хөөрэлдөө бэлэй. Үглөөдэрьнь Людмилэнь хани басагандаа хандажа:

— Тэрэ Сибириин баабгай шэнги Устюжаниитай юун тухай хөөрэлдөө гээшэбши. Ши инженер хүн аад, юрын худэлмэришэнтэй хөөрэлдэхэ зүйл олоно аалши?—гэжэ байжа һураад һалабагүй. Хэдышье дураа гутан эдэ үгэнүүдыень шаглаашье һаа, даруу номгон, дуугай Светлана юуншье гэжэ хэлээгүй һэн. Зүгөөр суттаа һураһан басаганайнгаа ямаршьеб ондоохон, буруу замаар хадуурһьень ойлгожо эхилээ бэлэй. Ажалһаа ерэмсээрээ, Людмила хамтынгаа байра соо орожо, үүдээ хаб-яб шэбхэдээд, ном үншажа гү даа, али мини лэ бодолгото боложо хэбтэдэг һэн. Хүршэ таһалгануудайнгаа худэлмэришэ басагадтаа дээрэлхүү зан гаргадагыеньшье, хөөрэлдэдэггүйньшье мэдэжэ болоо. Заводой ВЛКСМ-эй комитедэй гэшүүн һэн тула ямаршьеб хэрэгээр Светланын хамтын байрада ошоходонь, тэндэ залуу худэлмэришэдэй эбтэй эстэй, бэе бэедээ туһалалсажа, айлшалалсадагыень харахада, ехэтэ баясаа бэлэй. Гансал Людмилын таһалгын үүдэн досоохоо шэбхэтэй байба. Һүүлэй үедэ хөөр ханинар мүртэй хөөрэлдэхээшье болёо. Ингээд лэ, ёһотой ажабайдалай зам дээрэ гарахадаа, хөөр басагадай хуби заяанай зам харгынуud һалаатаа бшуу. «Таагүйл ушар болобо».—гэжэ Светлана (мүнөө Устюжанина) досоогоо шэбшээ. Яажа туһалхаб? Хэды дахин хөөрэлдэхэшье гэжэ ядаа. Людмила хүнэй үгэ дуулаха бэшэ. Бүришье гансаардаха тээшээ буляалдана. Светлана удаан бодолгото болобо. Үнэхөөрөөшье, юундэ нимэ юумэн болооб? Юундэ Людмила Синицына дүрбэн хана соо бээ нюугаад. Үүдээ шэбхэдээд хэбтэнэб? Али тэрэнэй ухаан бодолой, ажаһуудалай эрилтэ Тимлюйдэ хайгардаха аргагүй байшаба гү? Үгы даа, тиимэ бэшэ. Ороидоол жэл тухай худэлжэ байһан залуу инженериүүд Анатолий Мелехов, Виктор Вичжанин гэгшэдые абаад үзыт. Хоюулан Ленинградһаа ерээ. Гэр бүлэтэй, нэрай хүүгэдтэй зон. Тингэбэшье һаа, ямаршье бэрхэшээл, түргшүүрилһээ айгаагүй, ажалдаа хамсы шамажа ороихой. Бултанай дунда хүндэтэйшье болонхой. Виктор заводойгоо футбольно командые һайн дураараа хүтэлбэрилжэ, журам эбдэгшэдтэй эрид хатуугаар тэмсэдэгээрээ бүришье суурхаа. Харин Анатолий заводой духовой оркестрые үгэдхэжэ, тусгаар концерт эмхидхээд, зэд садай бүдүүн нарин абла зэдэлүүлжэ байдаг. Тиихэдэ Людмила Синицына... Гэмтэнше бэдэржэ олохонь бэлэншье байжа магад. Заводой комсомолой комитедтэшье юугээ хаража байгаабта гэжэ гангархада болохо. Тиибэ яабашье энэ орёо ушарта Людмила өөрөө хамагһаа ехэ гэмтэй гэжэ тобшолмоор...

Тимлюгэй цемент-шиферэй олон мянган зонһоо бүридэһэн коллектив залуу инженерэй бодото нюурые гансата хааанаһаа таниха, тааха бэлэй. Ингээд лэ тэрэ саашаашье худэлжэ байха аалам. Зүгөөр лэ нёдондо намар заводой Культурын байшан соо өөрөөшье мэдэнгүй Людмила Синицына бодото нюураа, уланха нюураа олон зоной урда нэрэжэрхёо бшуу. Литература болон искусствын асуудалаар һаналаа андалдаан боложо, тэрээн дээрэ үгэ хэлэһэн залуу инженернай ямаршье үндэнэгүйгөөр:

— Таанад искусство ойлгоногүйт... Тиимэнээ минии өөрынгөө һанамжа хэлэһэнэйшье үлүү,— гэжэ дээрэлхүүгээр хэлээд һуушоо бшуу.

Одоол тиихэдэ Светлана эшэһэндээ нюураа хэхэ газараа оложо ядашоо бэлэй.

БИДЭ ЛЮДМИЛА СИНИЦЫНАТАЙ өөртэйнь хөөрэлдэжэ һуунабди. Тэрэ нарибтар шарайтай, хүнэй сэхэ урдаһаа харадаг зантай, хүхэбтэр нюдэтэй, шара һолоомон шэнги үһэтэй, түргэн зантай басагаа. Ерэһэн ушараа хүсэд хэлээгүй байтарнай (юундэ ерэһьемнай гансата тухайлаа хэ):

— Залуу мэргэжэлтэдые байраар хангаха ёһотой гү?—гэжэ асуугаад, өөрөө: ёһотой, —гэжэ харюусаба. Тингээд эндэ, Тимлюйдэ залуу мэргэжэлтэдые (энэ үгэ дэбтан хэлэхэ угаа дуратай хаш) тоодогүй, хашана, хабшана гэхэ мэтые яришаба.

— Та теэд амяараа байратай болоо ха юмта,—гэжэ үгыень таһа дүүрэхэдэмнай, яяр яндан, зангдаагүй байра үгөө гэхэ мэтые дурдашаба. Тиихэ зуураа, сырьевой цехэйнгээ начальник Мезенинние худэлсэгүй, юумэ бүтээсэгүй хүн, байрыем заһуулнагүй, тиимэл хадань ажалдань туһашье хэхэгүйб гэхэ мэтээр шүдөө зуужа байжа хашхарба. Совет энэ дээдэ һургуули дүүргэһэн залуу басаганай нигэжэ хэлэжэ һуухыень шагнахада ехэл эшхэбтэр байгаа даа. Заводой завкомой орлогшо. 1920 онһоо хойшо комсомолдо ороһон, хуушанай партизан Александр Александрович Часоводцев Людмила Синицына тухай һураһамчай, нигэжэ хэлээ:

— Гэр байра эрижэ бултыемнай хараагаа юм. Үгэжэл һалаабди. Тэрэнһээ долоон доро эрхэ байдалда ажаһуудаг зоной бишье һаа, үгэхэ гэһэн шиндхэбэри абаабди. Синицына, сэхыень хэлэхэдэ, муу худэлдэггүй, худэлжэ шадахашье. Зүгөөр дээдэ һургуулида эрдэм ном олгохоо гадна, залуу үетэнние ёһотой совет хүнүүд болгохоёо яана гээшэб?!

Тон зүб үгэнүүд даа! Людмила, хуушанай комсомол ахатанарай үгэ шагнадаг һайш. Харин тиихэдэ ши...

— Комсомолой прожекторэй штабай начальник байгаад, ажалдань юундэ туһалнагүйбши?—гэхэдэ:

— Сүлөөм үгы,— гэдэг лэ. ВЛКСМ-эй Буряадай обкомой гэшүүн хүнэй нигэжэ харюусахань жэрхэштэйл.

— Ханынтнай «Сырьевик» газетэ заводойгоо ханын газетэнүүдэй дунда адаг гэжэ тоологдоо. Юундэ нэгэ баганшье оролдолго гаргаагүйбта?—гэхэдэ:

— Шэрэ, үнэтэ карандашуud олдоногүй,—гээд лэ харюусадаг.

Үнэхөөрөөшье заводой ВЛКСМ-эй комитет хайшаа хаража байгаа юм. Али обкомой гэшүүн хадань, нюдэ балай гээд һуугаа гү? Мэдэхын аргагүй.

СВЕТЛАНА УСТЮЖАНИНА Людмилэтэй хамта номин Байгалай сэлмэг, уршалаагүй нюрууе, уужам тэнюуние эгээн түрүүн гайхан обтон харанаа һанаандаа ходо оруулдаг. Сэдьхэлдэньшье тиимэ сэлмэг һэн. Харин мүнөө... Нэгэнэйхитнай бүришье сэлмэг боложо магад, харин нүгөөдынхинь — Людмилынхинь... Үгы даа, Людмилын сэдьхэлшье сэлмэг бэшэ. Досооньшье сэбэр бэшэ. Теэд юундэ ингэжэ басагадай хуби заяанай замууд налаатааб?

«Зоной дунда ажаһуунаш, Людмила!»—гэжэ Светлана хани басагандаа нэгэтэ бэшэ хандаа. Тэрэл үгынь соносыш, Людмила, зүрхөөрөө, ухаагаараа соносыш. Тиигээд лэ зүб тобшолол хыш. Ажабайдалшни үшөөл урдашни. Ёһотой ажабайдалшни...

С. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ.
А. ЖАМБАЛДОРЖИНЕВ.

ЛВРЭ-дэ электромонтероор худэлдэг залуу поэт Даши Дамбаев хөөр номой автор юм. Тэрэнэй шүлэгүүд түбэй болон республикын газетэнүүдтэ саг үргэлжэ толиорлодожо байдаг. Һүүлэй үедэ Д. Дамбаев суттаа худэлдэг хүнүүд тухай, тэдэнэй ажал хэрэгүүд тухай балаанта мүрнүүдые нилээд олые бэшээ. Гадна залуу поэт литературна институдта заочноор һуралсаха зуураа, дэлхэйн поэзиин шэмэ болоһон поэдүүдэй творчествые илангаяа наринаар шудалдаг... Тиихэдээ тэдэнэй шүлэгүүдые түрэл хэлэн дээрээ оруулдаг юм. Мүнөө уншасшадайнгаа анхаралда худэлмэришэн-поэт Д. Дамбаевай буряад аллеада орууллһан Пабло Нерудын шүлэгүүдые дурадханабди.

Пабло НЕРУДА

ГАЛ ТУХАЙ СОЛО

Бодолгүй гал,
Зоримгой,
Мянган шүдэтэйшье бол, һохор.
Солгёоншье бол, аалин;
Һэшхэлгүй гал,
Алтан одон.
Түлеэ модон, ой тайгын
хулгайшан.
Дуугай аннргүй дээрмэшэн,
Ошо сасан наадагша алдар
солото мэхэшэн,
Түмэн шүдэтэ галзуу нохой,—
Шагнаш намай!
...Зүрхэтэй бай!
Шатаа намай,
Орыш дуун соом,
Һудаһануудаарни дамжан,
Урал соһоом намилза.
Харана гүш,
Тамиргүйлши урдам.
Зорёод—оруулнаб шамай дуун
руугаа,
Зорёод—даранаб шамай доошо,
Оруулнаб шамай түрмэ руу
бэшэ,
Үгэнүүд руу,
Һүүлганалби гэнжэ дээр,
Барианда байһан дууша
шубуундал шамайе
Энхэрүүлнэб, аялгалуулнаб
ташаганаса,
Дүлэтэ һаруул жэгүүрээр
Далитан намда ерэхэгүйш.
Намтай ши амндырхашьеш.
Хосорхошьеш.
Дуугай гэнтэ болоболни —
Унтаршахаш.
Дуулаа һаамни —
Бадархалши дахин,
Үгэхэлши намда гэрэл,
Харин би,
Би шамай хажуудаа һуулгаад,
Хэлэжэ байнам шанга,
Шагна:
Саг ерээ.
Харуулыш намда
Хабынгаа бүхы эршые.
Нээгыш намда сэдьхэлээ,
Дэлһэсэ һамна,
Үндын бодо,
Огторгой тэнгэрини орьёлнуудые
Шатаа.
Харуулыш намда
Шаргал, ногоон үнгэтэй
Бодото үнэн бээ.
Тугуудаа яадхуул,
Түби доогуур
Дүлэтэш.
Үгы һаа, зэргэлээд намтай
аннргүй нойрсо:
Мянган хүлөөрөө өөдэ
Гэшхүүрнүүдые дамжа,
Намай сахи.
Амидаран мандыш,
Ном соо орохын түлөө,
Үгэнүүд соомни дуулахын түлөө,
Дэлхэй дээрэ гансал ши
шадахаш:
Шатан, дүрэн —
Дуулажа!

ЗУУТАЙ КУРДЫН ХӨӨРӨӨН

АРМЯНСКА ССР. Курд яһанай Амоэ Аслан энэ жэллэ зуу наһа хүсэбэ. Норагюх гэжэ тосхондо ажаһуудаг энэ үбгэжсол аяар зуутайшье һаа, айхабтар гарюун хүнгэн. өөрынгөө ажабайдал тухай хөөрэхэ ехэ дуратай юм. Тинтэхэ зуураа, дан эрэ түрэһөндөө шаналдаг, нэгэ бага һуулгэ түрөө һаа, энэ дэлхэй дээрэ үнөө һонин юумэ үзэхэ хараха, жаргал эдлэхэ һэн гэжэ һанадаг.

— Эдэ яһанайнгаа түрүүшын хахадые үзэтэй ядуу, үлэн хөөһөн байдалда үнгэргэһэн хүм, —гэжэ Амоэ Аслан хөөрөнэ.—Долоотойһоо хойшо мал адуулжа эхилээб. Ямаршье эрхэ сүлөө байхатүй. Бүхы курдынуд тиимэл хуби заяанай байнаа. Гансал мал адуулжа, хөдөлөгөө тэжэхэ арга байнаа юм. Нимэ хэсүү байдалда 55 жэл ажаһуухаа—бэрхэтэй байгаа.

Армениде Совет засагай тоттоһонһоо хойшо курднуудай байдал хубилан һайжараа. Республикынгаа адли тэгшэ эрхэтэй гэшүүд болоодби. Олон курднуud нютагай Верховно Советдэй депутадуудаар һунгагданхай.

— Курднуудай ухибүүд нэгэдэхи классһаа эхилээд, түрэл хэлэн дээрээ ном үзэнэ. Багшанарнай курднуud. Республикадамнай курд хэлэн дээрэ «Риа Таза» (шэнэ зам) гэжэ газетэ гараг, элдэб олон номуud хэблэгдэнэ. Тэдэ номуудай авторнуудай дунда курд яһанай уран зохёолшод бии.

— Арабе Шамо гэжэ дуулаа һэн гүт, үгээд Амоэ асуугаад, хөөрөгөө саашань үргэлжэлүүлнэ. — Арабе Шамо анханда намтай мал адуулжа һураһан юм. Тингээд һургуулида һураад, уран зохёолшо болоһон хүн. Тэрэл хүн курднуудай байдал тухай хөөрэжэ шадаха даа...

Арабе Шамо—курд яһанай мэдэжэ уран зохёолшо. Тэрэнэй бэшэһэн «Курд пастух», «Алатезэй курднуудэ гэһэн повестьнууд ород, армян, азербайджан, грузин, немец, француз, бусад хэлэн дээрэ оршуулагданхай. Мүнөө Шамогой «Зол жаргалай замаа» гэһэн роман Москвада ород хэлэн дээрэ хэблэгдхэеэ байна.

Арменнин Наукануудай академиде курд эрдэмтэд ажаллана. Ереванай университедтэ, политехническэ, медицинскэ институудта курднуудай ухибүүд һураһана.

Зуутай Амоэ Аслан нимэтэл Совет засагай уедэ зол жаргалаа эдлээ, Армениде ажаһуудаг курднуудай ажабайдалай хугжэлтөөр ормашан баясана

ТАСС.

Курд басаган Нуре Джавари Ереванай гүрэнэй консерваторийн дүрбэдэхи курсын студентка. Хугжэмэй энэ дээдэ һургуулине курд арадай олон залуушуул дүүргэнхэй. Зураг дээрэ: Нуре Джавари шалгалта үгэжэ байна.

ТАСС-ай фотохроникэ.

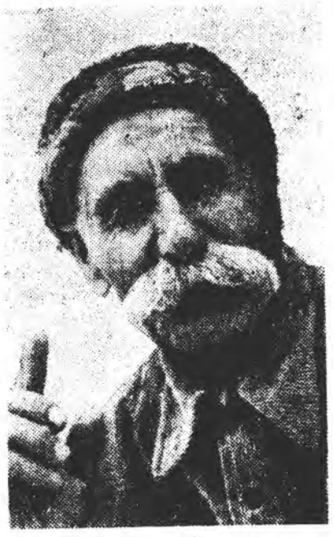

Амоэ Аслан.

«Букурня»—молдаван хэлэн дээрэ «баяр» гэһэн үгэ, виин нинслэл хөтын «Букурня» гэжэ кондитерска фабрикин Васильева комсомолой комитедэй секретарини орлогшодэлмэрилхэһөө гадна, коммунис ажалай ударник юм. Женя дэлхэйн залуушуул ба студентнүүдэй IX фестивальда ошолсохонь. Зураг дээрэ: Женя Васильева түрэл нютагтаа.

ТАСС-ай фотохроникэ.

БААТАР ХЭЭР

Арадай а... үгын абда...

Буряад зон адуун һүрэгүүдые удхэжэ, хэр үгһаа хойшо адуунай тамир, шэнжэ мэдэхэ болоһон гээшэ. Агын талын арюун харгынуудые ардагуудай туруун элэһэн лэ байха. Ажалша зоной үри хүүгэд хүлдэ орожо, хулөө шоройдохоһоо эхилээд гэхээр, мориной нюрганда гаран, дүрөө дүрөөлжэ, мориной ама залажа һурадаг. Арба гарамгай үхибүүд хүсэд джигидуud болонги, гүйлгэлдэг, харайлгалдадаг гээшэ. Хорёодтой хүбүүд бээ хүсэһэн гунан, үрэ адууһые хөёр шэхэнһээнь уруу даран, бүхэд баряад, гурбан хулыень шудэрлэжэрхихэ шадитэй, эмээл төхөөд, булгихадань унангүй, гүйлгэн ябашаха шадабритай ха юм.

Иимэшүүлэй нэгэн ябаһан, мүнөө 81 наһатай Очирай Баатар гээшэ манай Агын һүдэнтэ нютагта ажаһуудаг юм. Баатархай дурбэтэйдөө мориндо һураһан, юһэтэйдөө гүйгөөшье унадаг болоһон, арбан гурбан наһанһаа гүйгөөшэ мори заһалсажа, өөрөө заһажа эхилһэн байна. Наһан соогоо заһаһан гүйгөөшэ мориндойнь тоо дүшэ-таби болоо юм бээ.

1917—18 онуудай үе байгаа. Баатархай өөрынгөө хэрэгээр Будалан нютаг оробо ха. Хабар, ногооной бултайжа байһан үе байгаа. Баян ородой малнан Ёбхоо Мүнхын хээгшэ гүүнэй хээрэхэн унаган өдеэлжэ байһан эхээ тойрон наадаха, гүйхэ һамбаандаа эхынгээ нюрган дээгүүр хэды харайхыень хаража, ехээр һонирхобо. Шэнжэн харахадань, тэрэ унаганай мундаань хойношог, тухэреэн, далынь хуян гүбдэгар, хүзүүнинь монсогод гэһэн, нарин, тархинь уташаг, хожомоо гүйгөөшэ болохо шэнжэтэй унаган байба ха.

Хожомынь, энэ адууһанайнгаа 7 наһатай болоод байхада. Баатархай нэхэжэ дахажа, ондоо хүнһөө 2 сар, 20 түхэриг мунгөөр хуулдажа абаа һэн ха. Тэрэ морёо заһажа, бага сагын урилдаа хэдэг болоһон юм. Тиин 1928 оной зун Агын аймагай найр наадан боложо, тэндэ өнэ морёо абалашажа гүйлгэһэн байна. Энэ найрта 27 мориг табигдаха байгаа. Тэдэнэй дунда Лагдан боро, Халюу... Доонии хула гэхэ мэтэ суу... гөөшэнүүд бии һэн. Эдэ... шэнүүдые Зугаалайн һөө... Цэдэн гэжэ хүн заһаһан б... Энэ хумнай мориной заһалые... ... заалгахагүйб гэжэ бээ... абхуулаг байһан. Уриал... урда үдэр һөөлтэнги Цэдэн... тархайн мори зорюута ерэ... рахадаа, ехэл голоһон, энэ... куре хэжэ, һаял туршажа... адууһан хадаа гэжэ ехэ... абаагүй һэн. Баатархай Ц... мориды ошожо харахадаа... һалаа хүсэһэн, зураг шэ... һайхан мориг жэбжылдажа... бад.

Үглөөдэрьнь урилдаан б... Баатархай гүйгөөшьень уна... бүүн Дондогтоо нигэжэ зах... ха: «Хөёр харгын бэлцэр х... амыень татаад ябаарай, ур... мориной ороо һаань, нэгэ... даарай, үгы һаань, бү шэ... рай». Урилдаашье дуража... рэ морин хорёод метр урда... лэн ерэһэн байгаа. Тэрэ г... хойшо энэ мориннай Баатар... гэжэ алдар солотой болоо... Урилдаанай һүүлээр һөө... Цэдэн хэр мори дахажа, ... ажаглан хараад һураба ха:

— Яажа заһаһан мори... шэ? Юундэ хуляөөгүй?

— Халуун үһатай ванн... мылээр угаагаад, нолотенц... шаад заһаһан морин байн... — гэжэ Баатархай ешүүрэ... рюу табяа һэн ха.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо Б... Хөёр аймагай найрта мори... оруулжа үзөөгүй, 17 дахи... дажа ерэһэн гэхэ.

1934 оной зун Агын а... бүлэг комсомолшуud Ага—У... Удэ маршрудаар хазаар... аяншалан ошоһон юм. Нютаг... най комсомолшуud Баатар... уная болгон абажа ошоһон... дэншээдэнь ялаат унаагүй, ... лаанай морин болгон х... ябаад ерээ һэн. Баатар... 3—4 модо зайда хүл унаг... ехэ түргэн гүйлэтэй морин... гаа, 23 наһатай болоторо... даанда гүйһэн.

Б. НАМСАРАИН.

Наука, техникын һо...

ТРУБКАГҮЙ ТЕЛЕФО...

Одессе городой Карл Марксын нэрэмжэтэ үйлсэдэ таксофоной шэ... будка табигдаа. Досоонь юрын лэ автомат-телефон, гансал трубкань үгы. Хөөрэлдэхэ зорилготой ерэһэн зарим хүнүүд трубкын үгые холоһоо өөрөөд, дураа гутанги саашалка. Бодото дээрэ... отто тиимэ бэшэ, таксофон гэлэт шэнэ аппарат тэндэ тодхоогдой.

Хөёр мунгэ нухэ руунь табижархёод, абяанай дуулдахатай зэргэ, хэ... рэгтэй номероо бүридхэ... хэ хэрэгтэй. Тэрэ дарылаа... танда хэрэгтэй хүнтнай аппарадай динамика соо... һоо харюусаха. Нимэ ап... парадуud Одессын город... хоорондын хэдхэ холбооной станциде тодхогдо... Холын городто... ажаһуудаг ямар нэгэ та... нилтаяа гү, али түрэлтэ... бүхы гэр бүлөөрөө... хөөрэлдэхэдэ нимэ так... софон аятай... нэр холоһоо... нэй үгэнүүд... дуулажа байн... болдагай нуг... байһан хүн... олон хүнэй... гархые ойлг...

Одессын... бөөсөдой зо... конструкциин... нуud ойрын... гаргадахань...

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Шэнэ гуримаар табигдаһан түсэб» гэһэн гаршагтай, түрүү бэшэг. Тиихэнэй, Кабанскын аймагуудта набшаһата тэжээлээ бэлэдхэжэ эхилһэн тухай мэдээсэгдэнэ.

Хөёрдохи хуудаһанда: «Партийна ажабайдал» гэһэн гаршаг доро Г. Куренковой ...ёһоной үгээ» гэһэн ... корреспондендэ... ариг сэбэр сахиха тух... новагай статья бии...

Гурбадахи хуудаһанда... саанахи һонинуud.

Дүрбэдэхи хуудаһанда... дендамбасвай «Алтан... хай үгэ» гэһэн корреспо... һонирхожо уншахат...

Редактор
Ц. О. О...

Шанай адрес, телефонуу...

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Уланулица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата—отделов: сельскохозяйственный—47-59, 35-14, промышленный—48-89, 33-61, корректорская—35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной—40-49, идеологический—24-74, советского строительства—34-93, рабселькоров и писем—25-41, 38-30, ... ции—34-05 и переводов—24-74.

Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Министров Бурятской АССР.

Н00946. Зак. № 4...

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур.
1965 оной июнин 26.